

**Załącznik Nr 1
do Uchwały Nr XXIV/179/17 Rady Gminy Rozogi
z dnia 27 czerwca 2017r.**

STUDIUM

UWARUNKOWAŃ I KIERUNKÓW ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

GMINY ROZOGI

Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Zamawiający: Gmina Rozogi

Wykonawca: „Środowisko” s.c.
ul. Suwalska 21
11-500 Giżycko

Główny projektant: mgr inż. arch. Agnieszka Wojtych-Kowalewska
nr upr. urb. 1131/91

Giżycko, kwiecień 2017

SPIS TREŚCI:

1.	DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW	5
1.1	Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego	5
1.2	Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego	5
2.	STAN ŁADU PRZESTRZENNEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY	6
2.1	Rozmieszczenie ludności i struktura sieci osadniczej	6
2.2	Użytkowanie gruntów	7
2.3	Rozmieszczenie wybranych funkcji	9
2.4	Lokalny ład przestrzenny	9
2.5	Aktualne wymagania dotyczące ochrony ład przestrzennego	9
3.	STAN ŚRODOWISKA	9
3.1	Geologia	9
3.2	Rzeźba terenu	11
3.3	Warunki glebowe	12
3.4	Wody powierzchniowe	12
3.5	Klimat	13
3.6	Roślinność	14
3.6.1	Zbiorowiska roślinne	14
3.6.2	Rośliny chronione	16
3.7	Zwierzęta	17
3.8	Zagrożenia środowiska	18
3.9	Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego	19
4.	STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTEKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ	19
4a	Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych;	21
5.	WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW	21
5.1	Gospodarcze podstawy funkcjonowania gminy	21
5.1.1	Podmioty gospodarcze, rynek pracy	21
5.1.2	Rolnictwo	23
5.1.3	Leśnictwo	27
5.1.4	Przemysł i budownictwo	27
5.1.5	Turystyka i wypoczynek	28
5.2	Warunki mieszkaniowe	28
5.3	Infrastruktura społeczna	29
5.3.1	Administracja	29
5.3.2	Oświata i wychowanie	29
5.3.3	Ochrona zdrowia	30
5.3.4	Opieka społeczna	30
5.3.5	Kultura i sport	32
5.3.6	Życie religijne	34
5.3.7	Finanse gminy	34
6.	ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA	37
6.1	Przestępczość	37
6.2	Inne zagrożenia bezpieczeństwa	37
7.	POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY	38
7.1	Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne	38
7.2	Prognozy demograficzne	38

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

7.3	Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy	39
7.4	Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę	39
8.	STAN PRAWNY GRUNTÓW	41
9.	OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	42
9.1	Obiekty wpisane do rejestru zabytków	42
9.2	Zabytki inne niż archeologiczne, wpisane do gminnej ewidencji zabytków	44
9.3	Stanowiska archeologiczne	47
9.4	Strefy ochrony konserwatorskiej	49
9.5	Strefy ochronne ujęć wody	49
9.6	Obszar Specjalnej Ochrony Ptaków „Puszcza Piska”	49
9.7	Obszar o Znaczeniu Wspólnotowym „Ostoja Piska”	51
9.8	Pomniki przyrody	52
9.9	Użytki ekologiczne	53
9.10	Lasy ochronne	53
10.	OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH	53
11.	UDOKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN I ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH	53
11.1	Złoża kopalin	53
11.2	Wody węgłbene	54
12.	TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH	55
13.	SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ	56
13.1	Drogi	56
13.2	Zaopatrzenie w wodę	57
13.3	Odprowadzenie ścieków	58
13.4	Gospodarka odpadami	58
13.5	Elektroenergetyka	58
13.6	Gazownictwo	59
13.7	Ciepłownictwo	59
13.8	Telekomunikacja	59
14.	ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH	59
15.	OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA	59

SPIS TABEL:

- Tabela 1. Wykaz ludności w gminie w latach 2011-2015.
- Tabela 2. Użytkowanie gruntów na terenie gminy.
- Tabela 3. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych
- Tabela 4. Podmioty gospodarcze według klas wielkości
- Tabela 5. Podmioty gospodarcze według sekcji
- Tabela 6. Osoby bezrobotne w gminie Rozogi
- Tabela 7. Użytkowanie gruntów w gminie Rozogi według spisu rolnego z 2010r.
- Tabela 8. Struktura gruntów rolnych według klas bonitacyjnych.
- Tabela 9. Struktura łąk według klas bonitacyjnych.
- Tabela 10. Struktura pastwisk według klas bonitacyjnych.
- Tabela 11. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Rozogi.
- Tabela 12. Powierzchnia zasiewów wybranych upraw w gminie Rozogi.
- Tabela 13. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie.
- Tabela 14. Zasoby mieszkaniowe gminy.
- Tabela 15. Wyposażenie mieszkań w gminie.
- Tabela 16. Placówki oświatowe szczebla podstawowego i gimnazjalnego.
- Tabela 17. Dochody gminy w latach 2012 – 2014.
- Tabela 18. Dochody gminy w latach 2012 – 2014 według działów klasyfikacji.
- Tabela 19. Wydatki gminy w latach 2012-2014
- Tabela 20. Wydatki gminy w latach 2012-2014 według klasyfikacji budżetowej.
- Tabela 21. Wyjazdy OSP w Gminie Rozogi w 2014r.
- Tabela 22. Zbiornicze zestawienie gruntów dla gminy wg struktury władania.
- Tabela 23. Wykaz obiektów wpisanych do rejestru zabytków
- Tabela 24. Obiekty budowlane wpisane do gminnej ewidencji zabytków
- Tabela 25. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Rozogi
- Tabela 26. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Rozogi
- Tabela 27. Złoża kopalin naturalnych na terenie gminy Rozogi.
- Tabela 28. Tereny górnicze na obszarze gminy Rozogi.
- Tabela 29. Drogi krajowe na terenie gminy Rozogi
- Tabela 30. Drogi powiatowe na terenie gminy Rozogi.
- Tabela 31. Drogi gminne na terenie gminy Rozogi
- Tabela 32. Studnie głębinowe na terenie gminy Rozogi.

1. DOTYCHCZASOWE PRZEZNACZENIE I ZAGOSPODAROWANIE TERENÓW

1.1 Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego

Dotychczas obowiązujące studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi zostało uchwalone uchwałą nr XIII/106/16 Rady Gminy Rozogi z dnia 25 kwietnia 2016r. Niniejsza zmiana studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi spowodowana jest nowymi możliwościami zainwestowania w gminie. Ponadto, mając na względzie ochronę środowiska, możliwe jest również stworzenie podstaw do pozyskiwania na terenie gminy energii ze źródeł odnawialnych, w tym przede wszystkim z urządzeń fotowoltaicznych.

1.2 Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego

Dotychczasowe przeznaczenie terenu gminy określa miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rozogi, zatwierdzony uchwałą Nr XVII/116/12 Rady Gminy Rozogi z dnia 15 czerwca 2012 r. Plan obejmuje obszar miejscowości Rozogi.

Plan Rozóg przewiduje adaptację 77 ha istniejących terenów zainwestowanych, uzupełnienie zainwestowania na powierzchni 45 ha, przebudowę terenów o powierzchni ok. 9 ha i zainwestowanie 101 ha nowych terenów. 281 ha pozostanie nie zainwestowanych, jako tereny rolnicze, lasy i zadrzewienia. Wyznaczone rezerwy budowlane umożliwiają realizację zabudowy dla ok. 2400 nowych mieszkańców, a także ok. 19 ha zabudowy przemysłowo-składowej. Plan zakłada realizację obwodnicy Rozóg na zachód od wsi i sukcesywną likwidację istniejących, potencjalnie uciążliwych zakładów na terenach zabudowy mieszkaniowej. Plan uniemożliwia realizację nowej zabudowy bez przyłączenia jej do sieci wodociągowej kanalizacyjnej.

Przy obecnym tempie rozwoju Rozóg, wyznaczone w planie rezerwy terenów mieszkaniowych wystarczą na 90-120 lat. Rezerwy terenów przemysłowo-składowych są 5-krotnie większe niż powierzchnia istniejących zakładów, które należałoby przenieść. Okoliczności te pozwalają przypuszczać, że w ciągu najbliższych 30 lat projektowane rezerwy zostaną wykorzystane w 25-30%.

Pozostała część gminy nie posiada aktualnego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

2. STAN ŁADU PRZESTRZENEGO I WYMOGI JEGO OCHRONY

2.1 Rozmieszczenie ludności i struktura sieci osadniczej

Pod koniec 2015 r. Gmina Rozogi liczyła 5 858 mieszkańców, tj. o blisko 140 osób i 2,4% mniej niż w 2011 r. Przeciętna gęstość zaludnienia gminy wynosi około 27 osób/km². Gęstość jest ponad 2 razy niższa niż dla województwa (59 osób/km²) oraz blisko 5-krotnie niższa niż średnia dla kraju (124 osoby/km²). W skład gminy wchodzi 15 sołectw. Łącznie w gminie jest 25 miejscowości.

W Rozogach zamieszkuje 1511 osób, co stanowi około prawie 25 % wszystkich mieszkańców gminy. Drugą, co do liczby ludności wsią są Dąbrowy (1303). Te dwie miejscowości – Rozogi położone centralnie na obszarze gminy oraz Dąbrowy leżące w części południowej, skupiają w sumie blisko 50 % wszystkich mieszkańców gminy. Przeciętna wieś ma około 200 mieszkańców. Ogólna struktura wielkościowa sieci osadniczej jest przesunięta w kierunku wsi najmniejszych – 14 z nich to wsie, w których liczba mieszkańców nie przekracza 150, a jedynie w 5 wsiach liczba mieszkańców przekracza 300 osób. Największymi miejscowościami gminy są: wspomniane już wcześniej Rozogi (1511 mieszkańców) i Dąbrowy (1303) oraz Klon (442), Faryny (341) i Wilamowo (362).

Blizsze dane o rozmieszczeniu ludności w latach 2011-2015 przedstawia Tabela 1.

Do miejscowości, w których w latach 2011-2015 zanotowano największy bezwzględny wzrost liczby mieszkańców należą Rozogi (6 osób) oraz Antonia (3)

Największy bezwzględny spadek liczby ludności nastąpił we wsiach: Dąbrowy (39) oraz Kowalik (19).

Spadek względny przekraczający 10% w latach 2011-2015 zanotowano w Kowaliku, Nowym Suchorosie.

W latach 2011-2015 w gminie nastąpił spory ogólny spadek ludności (141 osób) – 2,4%.

Na podstawie analizy rozmieszczenia infrastruktury społecznej (por. podrozdział 5.3) oraz handlu i usług komercyjnych można przyjąć, że obecna hierarchia sieci osadniczej wygląda następująco:

- Ośrodek nadrzędny : Rozogi
- Ośrodki wspomagające pierwszego stopnia : Dąbrowy, Klon, Faryny
- Ośrodki wspomagające drugiego stopnia: Wilamowo, Księży Lasek i Spaliny Wielkie.

Tabela 1. Wykaz ludności w gminie w latach 2011-2015.

Lp	Miejscowość	2011	2015	trend [os.]	trend [%]
1	Antonia	34	37	3	8,8%
2	Borki Rozowskie	95	95	0	0,0%
3	Dąbrowy	1342	1303	-39	-2,9%
4	Fartny	358	341	-17	-4,7%

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

5	Kielbasy	39	39	0	0,0%
6	Kilimany	46	49	3	6,5%
7	Klon	460	442	-18	-3,9%
8	Kokoszki	27	27	0	0,0%
9	Kowalik	186	167	-19	-10,2%
10	Księży Lasek	207	205	-2	-1,0%
11	Kwiatuszki Wielkie	128	128	0	0,0%
12	Lipniak	13	12	-1	-7,7%
13	Łuka	176	170	-6	-3,4%
14	Nowy Suchoros	20	14	-6	-30,0%
15	Orzeszki	265	248	-17	-6,4%
16	Radostowo	122	124	2	1,6%
17	Rozogi	1505	1511	6	0,4%
18	Spaliny Małe	47	43	-4	-8,5%
19	Spaliny Wielkie	195	178	-17	-8,7%
20	Suchorowiec	13	12	-1	-7,7%
21	Wilamowo	362	362	0	0,0%
22	Wujaki	31	31	0	0,0%
23	Wysoki Grąd	33	32	-1	-3,0%
24	Występ	239	237	-2	-0,8%
25	Zawojki	56	51	-5	-8,9%
	Razem	5999	5858	-141	-2,4%

2.2 Użytkowanie gruntów

W Tabeli 2 przedstawiono użytkowanie gruntów na obszarze gminy Rozogi wg danych z Wydziału Geodezji i Kartografii Starostwa Powiatowego w Szczytnie.

Na terenie gminy przeważają lasy (40,1%). Grunt rolne stanowią 23,6% powierzchni gminy. Łąki i pastwiska kolejne 29,8%.

Grunty zabudowane obejmują 1,4% powierzchni gminy.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

Tabela 2. Użytkowanie gruntów na terenie gminy.

Lp	Obręb	B	B/R	dr	Ls	Lz	Ł	Ps	R	S	W	Inne	Razem
1	Antonia	0,0	1,4	4,2	41,5	2,3	14,0	35,4	47,9	0,2	2,4	0,5	149,6
2	Borki Rozowskie	0,8	3,8	9,4	15,4	3,9	60,4	98,8	73,6	0,6	5,4	0,6	272,5
3	Dąbrowy	8,3	48,0	56,8	353,4	76,1	456,1	388,7	1034,1	8,0	20,9	32,3	2482,7
4	Faryny	11,8	14,8	31,6	1702,8	1,1	3,6	59,2	421,4	0,6	0,6	10,7	2258,1
5	Kiełbasy	0,3	2,3	4,5	127,9	17,1	29,9	50,8	89,4	0,5	2,4	2,5	327,5
6	Kilimany	0,1	1,8	3,8	15,9	0,0	22,5	28,2	32,6	0,0	1,5	0,0	106,2
7	Klon	5,1	24,3	60,4	1171,3	17,0	659,4	356,2	598,2	2,6	27,1	11,0	2932,7
8	Kokoszki	0,2	1,5	1,3	9,0	0,0	0,0	6,5	22,8	0,0	0,0	0,0	41,2
9	Kowalik	1,1	6,0	20,5	382,5	23,9	186,0	132,5	170,7	1,8	7,9	3,4	936,2
10	Księży Lasek	0,9	13,3	27,5	450,4	4,2	297,1	159,3	305,7	0,4	11,1	4,6	1274,5
11	Kwiatuszki Wielkie	0,1	6,6	12,3	228,8	15,6	29,4	49,6	96,0	0,5	3,9	4,4	447,2
12	Lipniak	0,0	1,5	11,6	869,7	0,6	15,9	22,3	15,6	0,0	1,1	12,0	950,3
13	Łuka	2,1	11,0	14,4	70,2	1,0	200,7	106,8	162,8	0,1	5,0	1,4	575,7
14	Orzeszki	0,3	11,9	9,7	42,7	3,6	66,8	93,2	174,4	0,4	3,2	0,6	406,9
15	Radostowo	0,4	5,1	10,3	341,0	6,3	96,6	73,4	107,8	0,2	9,9	2,4	653,2
16	Rozogi	31,3	39,6	58,2	705,0	46,1	316,9	447,6	559,4	1,0	25,2	19,2	2249,4
17	Spaliny Małe	0,2	0,9	11,3	963,3	3,2	57,3	42,5	33,9	0,0	2,8	5,1	1120,4
18	Spaliny Wielkie	1,3	7,4	18,4	74,8	17,7	202,6	121,4	249,7	0,0	15,2	0,9	709,4
19	Wilamowo	2,2	20,8	58,4	220,7	14,6	447,6	382,7	551,3	2,3	25,3	2,5	1728,4
20	Wujaki	0,0	2,3	5,0	23,7	4,0	45,9	36,1	76,5	0,1	1,0	0,1	194,7
21	Wysoki Grąd	0,4	3,5	7,5	480,0	1,0	29,7	23,2	55,8	0,1	0,5	6,7	608,3
22	Występ	3,1	11,8	18,9	444,8	2,2	212,5	132,1	186,6	0,3	11,2	2,4	1025,8
23	Zawojki	0,0	2,6	21,6	164,4	41,8	92,2	178,3	135,2	0,0	8,9	7,0	651,9
24	Suchorowiec	0,0	0,7	9,1	86,8	4,5	50,0	72,0	90,9	0,0	3,2	0,0	317,3
26	Razem	69,9	242,7	486,7	8986,0	307,7	3592,8	3096,5	5292,2	19,7	195,6	130,2	22420,0
		0,3%	1,1%	2,2%	40,1%	1,4%	16,0%	13,8%	23,6%	0,1%	0,9%	0,6%	100,0%

2.3 Rozmieszczenie wybranych funkcji

Mapa 1 przedstawia istniejące tereny zabudowane, z wyróżnieniem dominujących funkcji, a także rozmieszczenie wybranych funkcji nierolniczych i nieleśnych, nie związanych z zabudową. Należy podkreślić, że rozmieszczenie tych funkcji określono głównie na podstawie zdjęć lotniczych, map topograficznych i wizji lokalnych, związku z czym przedstawione poniżej dane nie są spójne z danymi z ewidencji gruntów.

Wśród terenów zabudowanych zdecydowanie największe powierzchnie (łącznie ok. 300 ha) zajmują tereny koncentracji funkcji mieszkaniowej, w tym zagrodowej. Tereny tego typu występują we wszystkich miejscowościach gminy. Tereny koncentracji obiektów użyteczności publicznej zajmują łącznie kilkanaście ha i występują w kilku ważniejszych wsiach gminy.

Drogi zajmują ponad 500 ha, przy czym około 4/5 tej powierzchni przypada na drogi publiczne.

2.4 Lokalny ład przestrzenny

Poza Rozogami większość wsi ma charakter dość zwartych ulicówek z niewielką liczbą zagród kolonijnych. Zabudowa rozproszona (gospodarstwa kolonijne) odgrywa dużą rolę na terenach między Rozogami, Dąbrowami i Klonem (Kolonja Wilamowo, Zawojki, Wujaki, Dąbrowy - Gównicha). Dominuje typowa wiejska zabudowa zagrodowa, choć stopniowo wzrasta udział zabudowy jednorodzinnej i mieszkaniowo-usługowej, zwłaszcza w Rozogach.

2.5 Aktualne wymogi dotyczące ochrony ładu przestrzennego

Plan zatwierdzony uchwałą Nr XVII/116/12 Rady Gminy Rozogi z dnia 15 czerwca 2012 r. dobrze chroni ład przestrzenny na poziomie ogólnego rozplanowania miejscowości. Na poziomie warunków zabudowy poszczególnych posesji jest na tyle szczegółowy, by zapewnić właściwą ochronę ładu przestrzennego; między innymi, plan zawiera ustalenia dotyczące sposobu sytuowania budynków na terenie posesji oraz ustalenia na temat geometrii dachów i rodzaju pokryć.

W innych miejscowościach gminy ochrona ładu przestrzennego możliwa jest tylko na etapie wydawania decyzji o warunkach zabudowy, bądź lokalizacji inwestycji celu publicznego.

3. STAN ŚRODOWISKA

3.1. Geologia

Obszar gminy Rozogi znajduje się w zasięgu jednostki strukturalnej „Wyniesienie Mazursko - Suwalskie”.

W pobliżu osadów kenozoicznych na omawianym obszarze występują utwory kredy górnej wykształcone w postaci margli, niekiedy mułowców wapiennych i piaszczystych. Na osadach kredy zalegają kompleksy osadów trzeciorzędowych, reprezentowanych przez utwory oligocenu i miocenu.

Oligocen

Osady oligocenu stwierdzono w wierceniu Występ w postaci piasków pylastych kwarcowo - glaukonitowych i szarzielonych, które przechodzą w mulki piaszczyste. Powierzchnia podczwartorzędowa na omawianym terenie jest dość urozmaicona. Dominują tu formy dolin bagiennych rozciągające się od Szczytna przez Rozogi, aż po okolice Kolna. Są to prawdopodobnie formy pochodzenia erozyjnego o czym świadczą osady oligoceńskie nawiercone w okolicach Występu na głębokości 218,5 m. Na pozostałym obszarze osady oligoceńskie przykryte są utworami mioceńskimi, które stanowią podłoże dla utworów czwartorzędowych na przeważającym obszarze gminy.

Czwartorzęd

Osady interglacjału Kromerskiego reprezentowane są na omawianym obszarze przez piaski o miąższości 6,5 m zalegającymi bezpośrednio na pokładach oligocenu. Zlodowacenie południowopolskie reprezentują wodnolodowcowe piaski wapienne z transgresjami lądolodu o miąższości około 5 m. Świadczą o tym dwa poziomy glin zwałowych rozdzielone interstadialnymi osadami piaszczystymi i piaszczysto - żwirowymi. Pokłady gliny zwałowej starszego stadiału osiągają miąższość 36 m, a młodszego dochodzą do 15 m. Obydwa pokłady glin rozdzielone są piaskiem ze żwirem przechodzącym w piaski drobne interstadialne. Przed lądolodem stadiału młodszego osadziły się mulki i łyły zastoiskowe oraz piaski i żwiry wodnolodowcowe, których miąższość nie przekracza 3 m.

Osady interglacjału mazowieckiego, który był okresem denudacji, a następnie akumulacji osadów jeziornych reprezentowane są głównie przez łyły przechodzące w mulki, a następnie w piaski pylaste i drobnoziarniste, których łączna miąższość przekracza ponad 55m.

Osady zlodowacenia środkowopolskiego stadiałów maksymalnego i mazowiecko - podlaskiego reprezentowane są przez:

- ♦ łyły zastoiskowe o niewielkiej miąższości około 1 m,
- ♦ gliny zwałowe o miąższości często do 32 m, występujące w okolicach miejscowości Występ w postaci glin piaszczystych, lokalnie ilastych i wapnistych ciemnoszarych i szarych ze stadiałów maksymalnego i mazowiecko-podlaskiego

Ponad gliną zwałową często występują:

- ♦ piaski i żwiry wodnolodowcowe dolne i górne z początku recesji lądolodu mazowiecko - podlaskiego, a na nich lub bezpośrednio na pokładach gliny zwałowej (otwory Dąbrowy i Faryny) zalegają osady zastoiskowe górne - łyły przechodzące w mulki i piaski pylaste oraz drobnoziarniste o miąższości blisko 20 m.

Stadiał północnomazowiecki

Do grupy tych osadów zaliczane są:

- ♦ wodnolodowcowe dolne piaski i żwiry, których zaleganie stwierdzono w otworach wykonanych w Rozogach i Dąbrowach,
- ♦ gliny zwałowe szare, piaszczyste i wapniste,
- ♦ wodnolodowcowe górne piaski i żwiry (otwór Występ),

- ♦ czasami na glinach północnomazowieckich można napotkać utwory zastoiskowe, które są najstarszym ogniwem czwartorzędu występujący na powierzchni terenu.

Zlodowacenie północnopolskie

Okres ten reprezentowany jest przez osady stadiału głównego : faz leszczyńskiej i pomorskiej, z których faza leszczyńska składa się z osadów w postaci:

- ♦ mułków i piasków zastoiskowych odsłaniających się na powierzchni terenu w okolicach miejscowości Zawojki,
- ♦ piasków i żwirów wodnolodowcowych zalegających na głębokości około 5 m, występujących na powierzchni terenu w okolicach wsi Gównichy,
- ♦ glin zwałowych uformowanych w postaci „wysp”, które można spotkać w okolicach wsi Faryny, Dąbrowy, Rozogi i w paśmie Występ – Klon,
- ♦ piasków, żwirów i głazów moren czołowych i lodowcowych, które nadbudowują „wyspy” uformowane z glin zwałowych. Fazę pomorską tego stadiału reprezentują piaski i żwiry wodnolodowcowe (sandrowe) występujące powszechnie w północnej części gminy i otaczające „wyspy” osady glacialne. Piaski występują najczęściej w formie różnoziarnistej i drobnoziarnistej z cienkimi przewarstwieniami żwirów, których miąższość sięga do 8 m. W południowo – zachodniej i południowo – wschodniej części gminy w dolinach Rozogi i Szkwy występują piaski i żwiry rzeczne.

W okresie przełomowym plejstocenu i holocenu tworzyły się wydmy, które zaczęły nadbudowywać sandry pomorskie i leszczyńskie głównie w południowo – zachodniej i południowo – wschodniej części gminy w okolicach Księżego Lasku, spalin Małych oraz w pasie pomiędzy klonem a Dąbrowami.

Holocen

W holocenie wzdłuż Szkwy, Rozogi i ich dopływów wytworzyły się mułki, piaski i żwiry rzeczne, budujące tarasy zalewowe tych rzek o miąższości dochodzącej do około 2-3 m. W rozległych obniżeniach towarzyszących dolinom rzek zalegają głównie torfy, rzadziej namuły.

Znakomita większość powierzchniowych utworów geologicznych nadaje się, pod względem geotechnicznym, do zabudowy. Do wyjątków należą torfy oraz namuły rzeczne.

3.2 Rzeźba terenu

Rzeźba obszaru opracowania jest generalnie równinna. Tereny lekko faliste, z łagodnymi wzgórzami, których względna wysokość na ogół nie przekracza kilkunastu metrów, można spotkać między innymi na północ od miejscowości Faryny, na wschód od Rozóg tj. między Występem a Klonem, gdzie w pasie moreny czołowej znajdują się najwyższe w gminie wzniesienia (Klonowa Góra 164 m.z.p.m.). Większość terenów gminy położona jest na wysokościach od 120 do 140 m.n.p.m.

Naturalna rzeźba terenu nie stwarza technicznych barier dla budownictwa, jednak ze względu na ochroną krajobrazu wyraziste elementy rzeźby, jak np. wzniesienia morenowe nie powinny być zabudowywane.

Nasilenie procesów rzeźbotwórczych jest bardzo niewielkie. Ślady powierzchniowej erozji wodnej o niskim natężeniu widoczne są najczęściej na polach uprawnych tam, gdzie teren jest falisty lub pagórkowaty a gleby zawierają znaczne ilości frakcji drobnych, w tym spławianych.

3.3 Warunki glebowe.

Grunty zainwestowane, na których naturalna struktura gleb została w dużej mierze zakłócona, zajmują około 4,2% obszaru opracowania, z czego 1,4% (312 ha) to tereny zabudowane, 2,2% (486 ha) – drogi, a pozostałe 0,6% - różne inne tereny, jak wyrobiska itp.

Na terenach leśnych, które zajmują 90 km² (40% powierzchni gminy) wyraźnie dominują gleby bielcowe i pseudobielcowe, znacznie rzadziej natomiast występują gleby brunatne kwaśne lub wylugowane. Gleby brunatne właściwe oraz gleby hydrogeniczne (torfowe, murszowe, murszowo-mineralne) w lasach występują sporadycznie.

Na terenach rolniczych użytkowanych jako grunty orne współdominują piaszczyste gleby bielcowe i pseudobielcowe oraz brunatne kwaśne i wylugowane, w większości V i VI klasy bonitacji. Gleby brunatne właściwe zajmują znaczne powierzchnie przede wszystkim w środkowej części gminy, tworząc pas Występ - Klon. Na tych terenach przeważają grunty IV klasy. W sumie gruntów rolnych III klasy jest w gminie około 510 ha, co stanowi około 2,2% powierzchni gminy ogółem i 4,2% powierzchni użytków rolnych w gminie. Większość gruntów III klasy to gleby bielcowe i brunatne, ale w tej klasie jest też trochę gleb torfowych, użytkowanych jako łąki. Gleby hydrogeniczne są silnie związane z płytkimi dolinami cieków wodnych i zajmują spore powierzchnie m.in. między Występem a Wilamowem (dolina Rozogi), w okolicach Nowego Suchorosu - Wujak (dolina Jerutki), Spalin Wielkich i Kwiatuszek Wielkich.

Szacuje się, że gleby torfowe, mułowo-torfowe i murszowe występują na powierzchni ponad 6100 ha (27% powierzchni gminy). Są one w większości użytkowane jako łąki i niemal wszystkie są sztucznie odwadniane. Na obrzeżach dolin cieków i terenów zastoiskowych występują m.in. gleby murszowo-mineralne, ziemie czarne właściwe i czarne zdegradowane. Ich łączny udział w glebach gminy jest niewielki.

Kluczowe elementy rozpoznania glebowego (rozmieszczenie gleb hydrogenicznych i użytków rolnych klasy III) przedstawia Mapa 1. Występowanie gleb hydrogenicznych i gleb klasy III należy traktować jako przeciwwskazanie przy wyznaczaniu terenów pod zabudowę.

3.4 Wody powierzchniowe

Teren gminy Rozogi ujęty jest w obszar zlewni rzeki Wisły, poprzez dwa główne ciekі wodne przepływające przez gminę z północy na południowy wschód tj. rzekę Rozogę i Szkwę. Obie rzeki wypływają z jezior poza granicami gminy, zbierają wody z całego obszaru gminy swymi licznymi, małymi dopływami i odprowadzają do rzeki Narwi w okolicach Ostrołęki.

Rzeka Rozoga ma dwa większe prawostronne dopływy tj. rzekę Radostówkę i Jerutkę, które również rozpoczynają swój bieg poza granicami gminy, a kończą wpadając do

Rozogi w okolicach wsi Wujaki. Przez gminę jej południowo-zachodnie krańce przepływa Trybówka będąca jednym z lewostronnych dopływów rzeki Omulwi, biegnącej centralnie przez sąsiednią gminę Wielbark.

Dodatkowo cały obszar gminy pokryty jest siecią drobnych dopływów do głównych rzek tego regionu, od których odchodzi gęsta sieć rowów melioracyjnych biegnących przez teren użytków rolnych.

Na terenie gminy występują również zbiorniki wód powierzchniowych stojących. Największy znajduje się w pobliżu miejscowości Dąbrowy, nieco mniejszy na zachód od Rozóg w Wilamowie.

Rozoga – prawy dopływ Narwi, płynie z południowej części Pojezierza Mazurskiego (Równina Mazurska) na Nizinę Północnomazowiecką (poprzez Równinę Kurpiowską do Doliny Dolnej Narwi). Łączna długość 82 km, powierzchnia dorzecza 492,7 km². Wypływa w środkowej części rozległego sandru na przedpolu Pojezierza Mazurskiego dwiema strugami – lewostronny, to Jerutka wypływająca na wysokości 146 m n.p.m. z jeziora Marksoby, a prawostronny to Radostówka wypływająca na wysokości około 140 m n.p.m. na południe od wsi Olszyny z bagnistych łąk na zachód od jeziora Świętajno. Obie strugi w górnym biegu są uregulowane i łączą się powyżej Myszyńca. Rzeka generalnie płynie ku południowemu wschodowi w płaskiej zabagnionej dolinie i w znacznej mierze jest uregulowana. Średni przepływ przy ujściu 2,1 [m³/s], a maksymalna rozpiętość wahań stanów wody 2 m.

Szkwa – w swym górnym biegu to Rozoga, będąca prawym dopływem Narwi. Płynie z Pojezierza Mazurskiego na Nizinę Północnomazowiecką. Łączna długość 71,8 km, a powierzchnia dorzecza 482,1 km². Wypływa na wysokości 146 m n.p.m. na zachód od jeziora Świętajno. Płynie ku południowemu wschodowi prawie równolegle do Rozogi od zachodu i Pisy od wschodu. Środkowy i dolny bieg Szkwy jest uregulowany.

3.5 Klimat

Według podziału klimatycznego Polski, teren gminy Rozogi znajduje się w rejonie mazursko-białostockim w strefie wpływów klimatu morskiego i kontynentalnego. Wpływ klimatu morskiego zaznacza się wyraźniej w półroczu letnim, w półroczu zimowym przeważa wpływ klimatu kontynentalnego.

Odzwierciedleniem powyższego są:

- znaczne wahania temperatur w ciągu roku,
- niskie temperatury zimą,
- krótkie i gorące lato,
- wczesna i ciepła jesień,
- skrócony okres wegetacji roślin,
- długie zaleganie pokrywy śnieżnej,

Klimat kształtowany jest dodatkowo przez warunki lokalne tj. zasobność obszaru w zbiorniki wodne, ukształtowanie terenu, obecność lasów. Brak dużych powierzchni zbiorników wodnych, płaska rzeźba terenu, znaczny udział lasów w ogólnej powierzchni gminy przyczyniają się do niewielkiego złagodzenia surowych cech klimatu. Poniżej przedstawiono krótką charakterystykę klimatyczną terenu gminy:

- opad atmosferyczny:
 - średnie sumy roczne (XI-X) wynosi 600 mm,
 - średnie sumy półrocza zimowego (XI - IV) wynosi 300 mm,
 - średnie sumy półrocza letniego (V - X) - wynosi 400 mm,

- średni udział opadów stałych w ogólnej sumie rocznej wynoszą 16%,
- temperatura powietrza:
 - średnia roczna (XI - X) - wynosi 6,5 °C,
 - średnia półrocza zimowego (XI - IV) - wynosi 0,0 °C,
 - średnia półrocza letniego (V - X) - wynosi 14 °C,
- wilgotność powietrza (ciśnienie pary wodnej):
 - średnia roczna (XI - X) - wynosi 9 hPa,
 - średnia półrocza zimowego (XI - IV) - wynosi 5,5 hPa,
 - średnia półrocza letniego (V - X) - wynosi 12,5 hPa,
- promieniowanie całkowite:
 - średnie sumy roczne (XI - IV) - wynosi 370 kJ/cm²,
 - średnie sumy półrocza zimowego (XI - IV) - wynosi 95 kJ/cm²,
 - średnie sumy półrocza letniego (V - X) - wynosi 280 kJ/cm²,
- parowanie terenowe:
 - średnie sumy roczne (XI - IV) - wynosi 480 mm,
 - średnie sumy półrocza letniego (V - X) - wynosi 380 mm,
- parowanie z powierzchni wody - średnie sumy roczne (XI - IV) - wynosi 560 mm,
- pokrywa śnieżna okres zalegania:
 - data pojawienia się pokrywy śnieżnej około 20 ÷ 25 XI,
 - data zaniku pokrywy śnieżnej około 30 III ÷ 5 IV
 - średnia roczna liczba dni z pokrywą śnieżną około 90 dni,

3.6. Roślinność

3.6.1 Zbiorowiska roślinne

Lasy, stanowiące około 40% powierzchni gminy, tworzą kilka dużych i kilkadziesiąt mniejszych kompleksów leśnych. Największy zwarty kompleks (ok. 38 km² w granicach gminy) ciągnie się od wsi Rozogi na północ, do granicy gminy. Jest to południowo-zachodni kraniec zwartego kompleksu Puszczy Piskiej. Na wschodzie gminy, na wschód od Spalin Wielkich, leży kompleks o powierzchni ok. 10 km². Silnie rozczłonkowany kompleks o powierzchni ok. 15 km², ciągnie się od wsi Występ na północnym zachodzie do Zawojek w centrum gminy. Między Orzeszkami a kolonią Robacze w Dąbrowach szereg mniejszych kompleksów tworzy porozrywany pas o powierzchni ok. 14 km². Pod Księżym Laskiem znajduje się kompleks o powierzchni ok. 4 km². Powierzchnię ok. 16 km² zajmują lasy między Rozogami, Dąbrowami a Spalinami Wielkimi.

Lasy gminy Rozogi zajmują przede wszystkim te tereny, na których panują warunki bardzo niesprzyjające produkcji rolnej. W obrębie leśnym Chochóły, którego granica praktycznie pokrywa się z granicą gminy Rozogi, siedliska borów, odznaczające się skrajnie niską żyznością, występują na 31% terenów leśnych. Niewiele żyzniejsze bory mieszane występują na 39% powierzchni leśnej. Siedliska stosunkowo żyzne (las mieszany) i żyzne (las, ols, ols jesionowy) zajmują pozostałe 30% powierzchni, ale wśród nich blisko 80% stanowią siedliska wilgotne i bagienne, które przed wykorzystaniem rolniczym wymagałyby osuszenia

Lasy gminy Rozogi pozostają pod przemożnym wpływem działalności człowieka i mało przypominają naturalne ekosystemy leśne. Trwająca od wielu dziesięcioleci praktyka promowania jednowiekowych drzewostanów sosnowych doprowadziła do

zdecydowanej dominacji tego gatunku nie tylko na siedliskach boru suchego i świeżego, gdzie także w warunkach naturalnych jest zdecydowanym dominantem, ale także na siedliskach boru mieszanego, gdzie powinna współtworzyć drzewostan z dębem, oraz na siedliskach lasu mieszanego i lasu, gdzie powinna występować co najwyżej jako gatunek domieszkowy

Poza zniekształceniem struktury gatunkowej gospodarka leśna spowodowała w większości drzewostanów radykalne uproszczenie struktury wiekowej. W 2003 r. drzewostany miały przeciętnie 53 lata, przy czym:

- drzewostany w wieku do 40 lat zajmowały 48% ogółu powierzchni zalesionych
- drzewostany w wieku 41-80 zajmowały 34% powierzchni
- drzewostany w wieku ponad 80 lat zajmowały 18% powierzchni.

Preferowanie w drzewostanach sosnowych zrębów zupełnych i sztucznych odnowień powoduje, że ogromna większość drzewostanów to drzewostany jednopiętrowe – w 2003 r. drzewostany o bardziej złożonej strukturze pionowej stanowiły jedynie 0,14% wszystkich drzewostanów.

Znakomita większość terenów nieleśnych i nie zainwestowanych gminy Rozogi jest użytkowana rolniczo, co oznacza, że prawie wszystkie nieleśne zbiorowiska roślinne znajdują się pod stałym wpływem działalności człowieka.

Bardzo rozpowszechnione, należące do klasy *Stellarietea mediae* zbiorowiska chwastów towarzyszących uprawom polowym mają znikomą wartość przyrodniczą. Zajmują one prawdopodobnie ok. 20% powierzchni gminy.

Zbiorowiska ruderalne z klasy *Artemisietea* zajmują niewielkie powierzchnie, najczęściej na odłogowanych od dawna gruntach mineralnych, gdzie w warunkach gminy Rozogi rozwijają się zwykle ciepłolubne zbiorowiska z rzędu *Onopordetalia* z gatunkami takimi, jak wiesiołek dwuletni, nostryk żółty, marchew zwyczajna, wrotycz zwyczajny (m.in. w Rozogach i Nowym Suchorosie).

Zbiorowiska zanurzonych lub pływających roślin wodnych z klasy *Potametea* wstępują w niewielkich oczkach wodnych i stawkach, jakie można znaleźć m.in. w Rozogach nad Szkwą oraz w Wilamowie i Farynach.

Murawy napiaskowe z klasy *Koelerio glaucae-Corynephoretea* występują w rozproszaniu na najsłabszych piaszczystych glebach, odłogowanych od wielu lat. Zwykle zajmują one niewielkie powierzchnie i są na ogół stosunkowo zwarte. Charakterystycznymi gatunkami takich zbiorowisk są m.in. jasioniec piaskowy, kocanki piaskowe, szczotlicha siwa, goździk piaskowy, pięciornik srebrny. Stały udział mają w nich gatunki związane z suchszymi postaciami świeżych łąk (m.in. kostrzewa czerwona, krwawnik pospolity) i z klasą *Nardo-Callunetea* (m.in. jastrzębiec kosmaczek, tomka wonna, mietlica pospolita). Zbiorowiska te należy sytuować w związku *Vicio lathyroidis-Potentillion argenteae*. Można je spotkać m.in. w okolicach Rozóg, Faryn, Kowalika, Wysokiego Grądu, Występu i Radostowa.

Zbiorowiska łąk i pastwisk z klasy *Molinio-Arrhenatheretea* są w gminie bardzo rozpowszechnione i zajmują prawdopodobnie blisko 30% jej powierzchni (ok. 65km²). Wiąże się to ze znacznym udziałem gleb hydrogenicznych (mursze, torfy niskie) i semihydrogenicznych (czarne ziemie), które nadają się przede wszystkim do

użytkowania jako trwałe użytki zielone. Łąki i pastwiska zajmują około 56% rolniczej przestrzeni produkcyjnej gminy i w niektórych rejonach tworzą dość rozległe kompleksy. Największy taki kompleks, o powierzchni ok. 12 km², ciągnie się od Wilamowa w centrum gminy po Występ i Borki Rozowskie na północy. Inne duże kompleksy łąk i pastwisk występują:

- w dolinie Jerutki (Rozogi), między Orzeszkami a Klonem (ok. 7 km²)
- w dolinie Radostówki między Księżym Laskiem a Wujakami (ok. 7 km²)
- w dolinie Trybówki w rejonie Suchorowca (ok. 3 km²)
- w okolicach Kowalika i Spalin Wielkich (ok. 5 km²)

Znaczna większość trwałych użytków zielonych jest w intensywnym użytkowaniu pastwiskowym lub łąkowo-pastwiskowym. W rezultacie są one na ogół mało ciekawe pod względem botanicznym. Przeważają zbiorowiska ze związku *Cynosurion*, z takimi gatunkami, jak życica trwała, koniczyna biała, stokrotka pospolita, mniszek pospolity, brodawnik jesienny, szczaw kędzierzawy itp.

3.6.2 Rośliny chronione

Na terenie Nadleśnictwa Szczytno występują następujące gatunki roślin objętych ścisłą ochroną (w nawiasach podano typowe siedliska):

- bagno zwyczajne *Ledum palustre* (bory bagienne, torfowiska wysokie)
- barwinek pospolity *Vinca minor* (żyzne, świeże grądy)
- buławnik czerwony *Cephalanthera rubra* (żyzne, świeże grądy)
- goździk kartuzek *Dianthus carthusianorum* (ciepłe, suche murawy)
- goździk piaskowy *Dianthus arenarius* (ciepłe, suche murawy)
- kosaciec syberyjski *Iris sibirica* (mokre, ekstensywnie użytkowane łąki (trzęślicowe))
- kruszczyk rdzawoczerwony *Epipactis atrorubens* (suche, nawapienne widne lasy i murawy)
- kruszczyk szerokolistny *Epipactis helleborine* (świeże i suche widne lasy, zarośla, łąki)
- lilia złotogłów *Lilium martagon* (żyzne grądy)
- listera jajowata *Listera ovata* (żyzne, wilgotne grądy)
- mącznica lekarska *Arctostaphylos uva ursi* (świeże i suche, widne bory sosnowe, wrzosowiska)
- orlik pospolity *Aquilegia vulgaris* (widne lasy i zarośla na siedliskach świeżych i żyznych)
- paprotka zwyczajna *Polypodium vulgare* (bory mieszane i lasy mieszane)
- podkolan biały *Platanthera bifolia* (grądy, zarośla)
- pokrzyk wilcza jagoda *Atropa belladonna* (wilgotne lasy i zarośla)
- pomocnik baldaszkowy *Chimaphila umbellata* (świeże bory sosnowe)
- przylaszczka pospolita *Hepatica nobilis* (świeże grądy)
- rosiczka okrągłolistna *Drosera rotundifolia* (torfowiska wysokie)
- sasanka łąkowa *Pulsatilla pratensis* (słoneczne, suche murawy i skraje lasów)
- sasanka otwarta *Pulsatilla patens* (słoneczne, suche murawy i skraje lasów)
- kukulka szerokolistna *Dactylorhiza majalis* (mokre łąki na torfowiskach niskich)
- śnieżyczka przebiśnieg *Galanthus nivalis* (żyzne, wilgotne lasy i zarośla)
- wawrzynek wilczełyko *Daphne mezereum* (żyzne świeże lasy liściaste)
- widlicz spłaszczony *Lycopodium complanatum* (świeże bory sosnowe)

- widłak goździsty *Lycopodium clavatum* (wrzosowiska, murawy bliźniczkowe, bory sosnowe)
- widłak jałowcowaty *Lycopodium annotinum* (bory)
- widłak wronec *Lycopodium selago* (bor świerkowe)
- wielosił błękitny *Polemonium coeruleum* (wilgotne i mokre, rzadko koszone łąki i zarośla)
- zimoziół północny *Linnaea borealis* (świeże bory)

3.7 Zwierzęta

Na terenie Nadleśnictwa Spychowo występują następujące chronione bezkręgowce (w nawiasach podano typowe siedliska):

- tęczniki *Calosoma* sp. (lasy, łąki, murawy)
- biegacze *Carabus* sp. (lasy, łąki, murawy)
- jelonek rogacz *Lucanus cervus* (stare świetliste dąbrowy)
- paż żeglarz *Iphiclidus podalirius* (nasłonecznione murawy i zarośla)
- trzmiele *Bombus* sp. (łąki, pastwiska, ogrody, skraje lasów)

Za możliwe należy uznać występowanie na terenie gminy następujących gatunków motyli objętych ścisłą ochroną (w nawiasach podano typowe siedliska):

- czerwonończyk nieparek *Lycaena dispar* (ekstensywnie użytkowane wilgotne i świeże łąki w sąsiedztwie wód)
- modraszek arion *Maculinea arion* (suche śródleśne murawy, polany, zbocza itp.)
- modraszek bagniczek *Vaccaiina optilete* (bardzo rzadko w borach bagiennych).

Brak jest potwierdzonych informacji o występowaniu na terenie gminy kręgloustych i ryb podlegających ochronie gatunkowej. Gmina znajduje się w geograficznym zasięgu występowania dwóch gatunków – kozy i piskorza.

Na terenie Nadleśnictwa Spychowo występują traszki, żaby, ropuchy i grzebiuszka ziemna. Biorąc pod uwagę różnorodność potencjalnych siedlisk płazów w gminie można przypuszczać, że w jej granicach występują (w nawiasach podano typowe siedliska poza okresem godowym):

- żaby zielone (*Rana esculenta complex*) (zbiorniki wodne)
- żaba trawna *Rana temporaria* (lasy)
- żaba moczarowa *Rana arvalis* (lasy, łąki)
- ropucha szara *Bufo bufo* (różne tereny)
- ropucha zielona *Bufo viridis* (różne tereny)
- ropucha paskówka *Bufo calamita* (różne tereny, w tym skraje borów)
- grzebiuszka ziemna *Pelobates fuscus* (tereny otwarte)
- kumak nizinny *Bombina bombina* (zbiorniki wodne)
- rzekotka drzewna *Hyla arborea* (wilgotne łąki, zarośla, zadrzewienia)
- traszka zwyczajna *Triturus vulgaris* (lasy, zarośla, łąki)
- traszka grzebieniasta *Titurus cristatus* (zbiorniki wodne i ich sąsiedztwo)

Na terenie Nadleśnictwa Spychowo występują jaszczurki, zaskroniec i żmija zygzakowata. Biorąc pod uwagę różnorodność potencjalnych siedlisk gadów w gminie można przypuszczać, że w jej granicach występują (w nawiasach podano typowe siedliska):

- jaszczurka zwinka *Lacerta agilis* (niskie, nasłonecznione murawy)

- jaszczurka żyworodna *Zootoca vivipara* (wilgotne łąki i zarośla, skraje wilgotnych lasów)
- zaskroniec zwyczajny *Natrix natrix* (mokre i podtopione lasy, bagna skraje zbiorników wodnych, mokre łąki)
- żmija zygzakowata *Vipera berus* (siedliska o bogatej strukturze, z miejscami suchymi i wilgotnymi, często lasy i ich skraje).

Na terenie Nadleśnictwa Spychowo występują następujące ssaki objęte ścisłą ochroną (w nawiasach podano typowe siedliska):

- jeż *Erinaceus sp.* (ogrody, parki zadrzewienia, lasy)
- ryjówkowate (w tym prawdopodobnie ryjówka aksamitna *Sorex araneus* (zarośla, lasy, łąki), ryjówka malutka *Sorex minutus* (tereny wilgotne) i rzęsosek rzeczek *Neomys fodiens* (wilgotne lasy w pobliżu wód))
- wiewiórka *Sciurus vulgaris* (las)
- wilk *Canis lupus* (odludne lasy)
- gronostaj *Mustela erminea* (skraje lasów)
- łasica *Mustela nivalis* (skraje lasów)
- ryś *Lynx lynx* (odludne lasy)

Wilk i ryś są gatunkami skrajnie nielicznymi, które przypuszczalnie tylko od czasu do czasu pojawiają się w gminie.

W latach 1984-2014 na terenie gminy prawdopodobnie gniazdowały następujące gatunki ptaków: białorzytka, błotniak łąkowy, błotniak stawowy, bocian biały, bocian czarny, bogatka, brzegówka, cierniówka, cietrzew, czajka, czarnogłówka, czubątka, czyż, derkacz, dudek, dymówka, dzięcioł czarny, dzięcioł duży, dzięcioł zielony, dzięciołek, dziwonia, dzwonec, gajówka, gąsiorek, gil, grubodziób, grzywacz, jarzębatka, jastrząb, jerzyk, kapturka, kawka, kobuz, kopciuszek, kos, kowalik, kraska, krętogłów, krogulec, kruk, krzyżodziób świerkowy, krzyżówka, kszyc, kukulka, kulczyk, kuropatwa, kwiczoł, lelek, lerka, łożówka, makolągwa, mazurek, modraszka, muchołówka mała, muchołówka szara, muchołówka żałobna, mysikrólik, myszołów, oknówka, orlik krzykliwy, ortolan, orzechówka, paszkoć, pełzacz leśny, piecuszek, piegża, pierwiosnek, pleszka, pliszka siwa, pliszka żółta, pokląskwa, pokrzywnica, potrzos, przepiórka, pustulka, puszczyk, raniuszek, remiz, rokitniczka, rudzik, samotnik, sierpówka, sikora uboga, siniak, skowronek, słonka, słowik szary, sosnówka, sówka, sroka, srokosz, strumieniówka, strzyżyk, szczygieł, szpak, śpiewak, świergotek drzewny, świergotek łąkowy, świergotek polny, świerszczak, świstunka leśna, trzmiełojad, trznadel, turkawka, uszatka, wilga, włośchatka, wrona, wróbel, zaganiacz, zięba, żuraw. Prawie wszystkie z nich objęte są ścisłą ochroną gatunkową. Do wyjątków należą: kruk i wrona, objęte ochroną częściową, oraz grzywacz, krzyżówka, kuropatwa i słonka, będące gatunkami łownymi

3.8 Zagrożenia środowiska

Poziom zagrożenia środowiska w gminie Rozogi można uznać za generalnie umiarkowany. Do najistotniejszych zagrożeń środowiska należą:

- nielegalne wydobywanie kruszyw, powodujące zubożenie zasobów geologicznych oraz degradację powierzchni ziemi

- nieuporządkowana w pełni gospodarka ściekowa, przyczyniająca się do zanieczyszczenia wód powierzchniowych i wód pierwszego poziomu wodonośnego
- okresowo zbyt intensywny drenaż terenów zmeliorowanych, powodujący degradację gleb hydrogenicznych
- intensywna gospodarka leśna, promująca jednowiekowe i jednogatunkowe monokultury i tym samym znacznie zubażająca bioróżnorodność terenów leśnych
- rozprzestrzenianie się gatunków inwazyjnych, w tym klonu jesionolistnego, robinii akacjowej, czeremchy późnej, rudbekii nagiej i nawłoci kanadyjskiej, powodujące głębokie zmiany w strukturze i funkcjonowaniu rodzimych ekosystemów
- niektóre aspekty systemu dopłat do gospodarstw rolnych, powodujące przeorywanie starych, bezproduktywnych odłogów, a także zbyt częste koszenie mokrych łąk, w celu uzyskania dopłat do gruntów, które bez takiego wsparcia rolnictwa ze strony państwa pełniłyby niemal wyłącznie funkcje przyrodnicze
- hałas komunikacyjny w pobliżu drogi krajowej nr 53 powodujący przekroczenia norm na terenach mieszkaniowych oraz pogarszający warunki bytowania dzikich zwierząt
- spalanie paliw, przede wszystkim węgla w celach grzewczych, przyczyniające się do przekroczeń dopuszczalnych stężeń pyłów i benzo-a-pirenu oraz do podwyższenia stężeń dwutlenku siarki, tlenków azotu i dwutlenku węgla (gaz cieplarniany)

3.9 Wymogi ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego

Poza przepisami ogólnymi, najważniejszym aktem regulującym zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu kulturowego na terenie gminy jest miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rozogi, zatwierdzony Uchwałą Nr XVII/116/12 Rady Gminy Rozogi z dnia 15 czerwca 2012 r. Plan obejmuje obszar miejscowości Rozogi.

Miejscowy plan zawiera ustalenia chroniące krajobraz kulturowy, m.in. przez ochronę stanowisk archeologicznych i zabytkowych obiektów budowlanych wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków.

Dla obu obszarów Natura 2000, położonych na terenie gminy, plany zadań ochronnych są w końcowej fazie opracowania. Opis planów zawarto w rozdziałach 9.6 oraz 9.7.

4. STAN DZIEDZICTWA KULTUROWEGO I ZABYTKÓW ORAZ DÓBR KULTURY WSPÓŁCZESNEJ

Do najbardziej charakterystycznych elementów krajobrazu kulturowego gminy Rozogi należą wsie o tradycyjnej, w dużej mierze drewnianej, zabudowie. Stosunkowo duże i dobrze zachowane zespoły takiej zabudowy znajdują się w Klonie i Farynach. Inny typ budownictwa reprezentuje centrum Rozóg z małomiasteczkową zabudową z początku XX.

Do najciekawszych dominant architektonicznych należą dawne kościoły obiekty ewangelickie w Rozogach i Księżym Lasku (obecnie kościoły katolickie) oraz kościół rzymskokatolicki w Klonie.

W gminie do niedawna jeszcze żywe były tradycje budownictwa drewnianego. Część przedwojennych jak i powojennych budynków cechuje się nie tylko tradycyjną konstrukcją, ale także bogatym zdobnictwem. W ostatnich latach nabiera tempa proces niszczenia starych budynków, przy czym do najbardziej typowych scenariuszy należą:

- próby remontowania, docieplania i/lub przebudowy budynków (obijanie papą, styropianem, wymiana stolarki okiennej, dobudowywanie murowanych pomieszczeń, wbudowywanie drewnianego budynku w nowy budynek murowany)
- samoistne niszczenie budynków w opuszczonych zagrodach
- wykorzystywanie starych budynków jako szop po wybudowaniu na tej samej posesji budynku murowanego

W czasie prac w terenie odnotowano kilka udanych współczesnych prób remontów przywracających starym budynkom cechy regionalne.

Ponad 200 budynków z okresu od końca XIX w. do połowy XX w. uznano za na tyle dobrze zachowane i/lub bogate w tradycyjny detal architektoniczny, że wpisano je do gminnej ewidencji zabytków.

Dość rozpowszechnionym elementem krajobrazu wiejskiego gminy są przydrożne krzyże i kapliczki. Niektóre z nich liczą już sobie ponad 100 lat. Część z tych obiektów została wpisana do gminnej ewidencji zabytków.

Z wojnami światowymi wiążą się także miejsca pamięci, w tym między innymi:

- mogiła wojenna żołnierza niemieckiego z czasów I wojny światowej; Dąbrowy, nr działki 1168/11; 1914 r.
- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej ; Faryny, nr działki geod. 185; koniec XIX w.
- pomnik ku czci poległych w czasie I wojny światowej; Klon, nr działki geod. 341; 2. dziesięciolecie XX w.
- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny; Kowalik, nr działki geod. 316; XIX w.
- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny; Księży Lasek, nr działki geod. 146; początek XX w.
- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny; Kwiatuszki Wielkie, nr działki geod. 2129/1; początek XX w.
- pomnik ku czci poległych w czasie I wojny światowej w zespole kościoła parafialnego; Rozogi, ul. 24 Stycznia 32; 2. dziesięciolecie XX w.
- cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny, ob. rzymskokatolicki, parafialny; Rozogi, nr działki geod. 468/1; połowa XVIII w.

W granicach gminy Rozogi znajdują się 102 stanowiska archeologiczne. Przeważają wśród nich stanowiska archeologiczne datowane na epokę kamienia oraz czasy średniowiecza i wczesnohistoryczne.

4a. Rekomendacje i wnioski zawarte w audycie krajobrazowym lub określenia przez audyt krajobrazowy granic krajobrazów priorytetowych

Na terenie województwa warmińsko-mazurskiego nie opracowano jeszcze audytu krajobrazowego.

5. WARUNKI I JAKOŚĆ ŻYCIA MIESZKAŃCÓW

5.1 Gospodarcze podstawy funkcjonowania gminy

5.1.1 Podmioty gospodarcze, rynek pracy

W gospodarce gminy zdecydowaną przewagę posiada sektor prywatny, stanowiący 91% ogółu podmiotów gospodarczych.

W strukturze sektora prywatnego dominują osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, stanowiące 87% całego sektora prywatnego. Są to w większości mikroprzedsiębiorstwa i małe firmy. Wśród wszystkich podmiotów sektora prywatnego 94% stanowią firmy zatrudniające 0-9 osób.

Dane z ostatnich lat wskazują na niewielki, ale systematyczny wzrost liczby podmiotów gospodarczych w gminie.

Tabela 3. Podmioty gospodarcze według sektorów własnościowych

Podmioty wg sektorów własnościowych	Jednostka miary	2009	2011	2014
podmioty gospodarki narodowej ogółem	jed.gosp.	235	244	261
sektor publiczny - ogółem	jed.gosp.	21	21	18
sektor publiczny - państwowe i samorządowe jednostki prawa budżetowego	jed.gosp.	18	18	15
sektor prywatny - ogółem	jed.gosp.	214	223	243
sektor prywatny - osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą	jed.gosp.	186	193	211
sektor prywatny - spółki handlowe	jed.gosp.	4	5	4
sektor prywatny - spółdzielnie	jed.gosp.	1	1	2
sektor prywatny - stowarzyszenia i organizacje społeczne	jed.gosp.	9	9	10

Tabela 4. Podmioty gospodarcze według klas wielkości

Podmioty wg klas wielkości	Jednostka	2009	2011	2014
ogółem	jed.gosp.	235	244	243
0 - 9	jed.gosp.	223	230	230
10 - 49	jed.gosp.	11	13	13
50 - 249	jed.gosp.	1	1	1

Na podstawie rejestru Regon w strukturze gospodarki gminy można wyróżnić trzy główne działy skupiające największą liczbę podmiotów gospodarczych. Dominującym działem jest sekcja G, czyli handel hurtowy i detaliczny. Skupia ona 26% wszystkich podmiotów. Wyróżniają się także sekcja A – rolnictwo i leśnictwo (17%) oraz sekcja F – budownictwo (17%).

W latach 2009-2014 odnotowano niewielki, 4%-owy wzrost liczby podmiotów gospodarczych.

Strukturę gospodarki na podstawie danych z rejestru REGON przedstawia poniższa tabela.

Tabela 5. Podmioty gospodarcze według sekcji

Podmioty wg sekcji i działów PKD 2007 oraz sektorów własnościowych	Jednostka	2009	2011	2014
sektor publiczny				
ogółem	jed.gosp.	21	21	18
Sekcja E	jed.gosp.	1	1	1
Sekcja M	jed.gosp.	1	1	1
Sekcja O	jed.gosp.	2	2	2
Sekcja P	jed.gosp.	13	13	10
Sekcja Q	jed.gosp.	2	2	2
Sekcja R	jed.gosp.	2	2	2
sektor prywatny				
ogółem	jed.gosp.	214	216	243
Sekcja A	jed.gosp.	41	39	32
Sekcja B	jed.gosp.	3	4	3
Sekcja C	jed.gosp.	26	20	32
Sekcja E	jed.gosp.	1	1	1
Sekcja F	jed.gosp.	33	32	46
Sekcja G	jed.gosp.	55	61	57
Sekcja H	jed.gosp.	8	7	12
Sekcja I	jed.gosp.	7	6	9
Sekcja J	jed.gosp.	0	0	1
Sekcja K	jed.gosp.	4	3	5
Sekcja L	jed.gosp.	1	1	1
Sekcja M	jed.gosp.	5	7	4
Sekcja N	jed.gosp.	4	4	3
Sekcja O	jed.gosp.	5	5	5
Sekcja P	jed.gosp.	2	3	2
Sekcja Q	jed.gosp.	6	7	7
Sekcja R	jed.gosp.	2	2	3
Sekcje S i T	jed.gosp.	11	14	20

Według danych statystycznych w gminie pracują aktualnie 3743 osoby.

W ostatnich latach obserwuje się niewielki spadek liczby osób bezrobotnych w gminie. W konsekwencji udział bezrobotnych zarejestrowanych w liczbie ludności w wieku produkcyjnym spadł od roku 2011 z 15% do 12,1% w 2014.

Tabela 6. Osoby bezrobotne w gminie Rozogi

2009	2011	2014
530	544	453

5.1.2 Rolnictwo.

Według spisu powszechnego z 2010 r. 33% wszystkich gospodarstw domowych utrzymywało się głównie z pracy w rolnictwie.

Warunki glebowe i struktura gospodarstw

Gmina Rozogi jest gminą rolniczą, 30 % jej ludności zawodowo czynnej zatrudniona jest w rolnictwie. Według danych ODR ogólna powierzchnia gruntów to 22 395 ha. Użytki rolne zajmują 11.982 ha, co stanowi 53 % całej powierzchni gminy. Według spisu rolnego z 2010 roku struktura użytków rolnych jest następująca:

Tabela 7. Użytkowanie gruntów w gminie Rozogi według spisu rolnego z 2010r.

Użytkowanie gruntów	jednostka	ilość
grunty ogółem	ha	11488,42
użytki rolne ogółem	ha	9905,91
użytki rolne w dobrej kulturze	ha	9714,25
pod zasiewami	ha	1730,17
grunty ugorowane łącznie z nawozami zielonymi	ha	34,4
uprawy trwałe	ha	3,66
sady ogółem	ha	3,02
ogrody przydomowe	ha	4,43
łaki trwałe	ha	4672,4
pastwiska trwałe	ha	3269,19
pozostałe użytki rolne	ha	191,66
las i grunty leśne	ha	1034,88
pozostałe grunty	ha	547,63

Przydatność rolnicza gleb w gminie Rozogi jest na ogół niska. Poniższe tabele przedstawiają strukturę użytków rolnych w gminie.

Tabela 8. Struktura gruntów rolnych według klas bonitacyjnych.

Lp.	Obręb	RIIIa	RIIIb	RIVa	RIVb	RV	RVI	Razem
1	Antonia					5,3	42,6	47,9
2	Borki Rozowskie			1,8	0,3	46,1	25,3	73,6
3	Dąbrowy		15,8	174,1	75,5	310,4	458,4	1034,1
4	Faryny	2,5	28,8	147,8	18,5	162,8	61,0	421,4
5	Kielbasy			3,2	1,7	61,8	22,7	89,4
6	Kilimany					24,7	8,0	32,6
7	Klon		59,6	97,1	27,9	275,0	138,5	598,2
8	Kokoszki			12,9		3,3	6,7	22,8
9	Kowalik					112,1	58,5	170,7
10	Księży Lasek					158,0	147,7	305,7
11	Kwiatuszki Wielkie				0,6	61,9	33,5	96,0
12	Lipniak		1,5	3,4		9,9	0,8	15,6
13	Łuka				1,5	114,7	46,6	162,8
14	Orzeszki					153,5	20,9	174,4
15	Radostowo					87,9	19,9	107,8
16	Rozogi	26,9	94,3	160,1	28,9	163,9	85,3	559,4
17	Spaliny Małe					16,0	17,9	33,9
18	Spaliny Wielkie				3,4	174,6	71,7	249,7

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

19	Wilamowo	15,5	159,9	112,8	48,5	132,7	81,9	551,3
20	Wujaki					61,5	15,0	76,5
21	Wysoki Grąd		2,3	29,1	6,0	16,2	2,1	55,8
22	Występ		0,6	8,5	18,9	118,5	40,1	186,6
23	Zawojki			4,2	8,9	100,8	21,2	135,2
24	Suchorowiec					24,1	66,8	90,9
25	Razem	44,9	362,8	754,9	240,6	2395,8	1493,1	5292,2
		0,8%	6,9%	14,3%	4,5%	45,3%	28,2%	100,0%

Na terenie gminy przeważają gleby klas V i VI (73,5% gruntów ornych). Grunty klasy trzeciej stanowią tylko ok. 7% gruntów ornych.

Najlepsze gleby znajdują się w środkowej części gminy (m.in. Rozogi, Wilamowo).

Tabela 9. Struktura łąk według klas bonitacyjnych.

Lp.	Obwód	ŁIII	ŁIV	ŁV	ŁVI	Ł dr	Razem
1	Antonia			14,0			14,0
2	Borki Rozowskie	4,3	19,1	36,7	0,4		60,4
3	Dąbrowy		71,7	342,5	41,9		456,1
4	Faryny			3,6			3,6
5	Kielbasy		7,6	22,3			29,9
6	Kilimany		1,6	20,7	0,3		22,5
7	Klon		304,2	353,2	1,8	0,2	659,4
8	Kokoszki						0,0
9	Kowalik		76,1	107,4	2,5	0,0	186,0
10	Księży Lasek		13,8	256,2	27,1		297,1
11	Kwiatuszki Wielkie		18,3	10,9	0,2		29,4
12	Lipniak			13,9	2,0		15,9
13	Łuka		32,6	164,3	3,9		200,7
14	Orzeszki		35,8	30,2	0,8		66,8
15	Radostowo			94,5	2,1		96,6
16	Rozogi	36,0	203,7	76,4	0,8		316,9
17	Spaliny Małe	0,8	3,2	49,9	3,4		57,3
18	Spaliny Wielkie	28,7	117,5	56,1	0,3		202,6
19	Wilamowo	3,4	233,0	204,0	7,2	0,1	447,6
20	Wujaki		1,5	44,2	0,2		45,9
21	Wysoki Grąd		2,5	27,2			29,7
22	Występ		33,8	158,4	20,3		212,5
23	Zawojki		10,0	81,5	0,6		92,2
24	Suchorowiec		10,1	40,0			50,0
25	Razem	73,0	1195,9	2207,9	115,7	0,3	3592,8
		2,0%	33,3%	61,5%	3,2%	0,01%	100,0%

Najlepsze łąki znajdują się w środkowej części gminy (m.in. Rozogi, Klon, Wilamowo, Dąbrowy).

Tabela 10. Struktura pastwisk według klas bonitacyjnych.

Lp.	Obręb	PsII	PsIII	PsIV	PsV	PsVI	Ps dr	Razem
1	Antonia				24,7	10,8		35,4
2	Borki Rozowskie			16,3	76,7	5,7		98,8
3	Dąbrowy			50,2	288,9	49,7		388,7
4	Faryny	0,3	0,7	30,3	23,9	4,0		59,2
5	Kiełbasy			6,1	37,3	7,4		50,8
6	Kilimany			0,4	20,6	7,2		28,2
7	Klon		7,3	109,8	219,3	19,8	0,1	356,2
8	Kokoszki			0,7	3,8	2,0		6,5
9	Kowalik			25,1	105,3	1,8	0,3	132,5
10	Księży Lasek			1,3	143,3	14,8		159,3
11	Kwiatuszki Wielkie			8,7	38,4	2,4	0,1	49,6
12	Lipniak			6,3	14,9	1,1		22,3
13	Łuka			3,7	96,7	6,4		106,8
14	Orzeszki			12,1	80,8	0,4		93,2
15	Radostowo			18,7	48,9	5,7		73,2
16	Rozogi		7,9	199,6	221,1	18,9		447,6
17	Spaliny Małe			1,8	35,2	5,5		42,5
18	Spaliny Wielkie		7,0	41,2	69,1	4,1		121,4
19	Wilamowo		7,4	145,0	215,3	14,9	0,2	382,7
20	Wujaki				35,2	0,9		36,1
21	Wysoki Grąd		0,4	7,5	15,2			23,2
22	Występ			20,3	106,5	5,2		132,1
23	Zawojki			12,5	154,9	10,9		178,3
24	Suchorowiec			2,3	67,3	2,3		72,0
25	Razem	0,3	30,7	720,0	2143,1	201,8	0,6	3096,5
		0,01%	0,99%	23,25%	69,21%	6,52%	0,02%	100,00%

Blisko 70% stanowią pastwiska klasy V. Najlepsze pastwiska znajdują się w środkowej i południowej części gminy (m.in. Rozogi, Klon, Wilamowo, Dąbrowy). Średnia powierzchnia gospodarstwa jest relatywnie wysoka i wynosi 15,96 ha.

Struktura obszarowa gospodarstw

Na 1205 gospodarstw blisko 37% stanowią gospodarstwa o powierzchni do 5 ha, które na ogół nie dają szans na utrzymanie rodziny czy produkcję na rynek. Gospodarstwa o powierzchni ponad 15 ha stanowią 32% łącznej liczby gospodarstw.

Tabela 11. Struktura wielkościowa gospodarstw rolnych w gminie Rozogi.

Lp.	Gospodarstwa rolne o powierzchni	GMINA ROZOGI	
		Liczba w sztukach	Struktura w %
1	od 1,00 do 1,99	161	13,36
2	od 2,00 do 4,99	285	23,65
3	od 5,00 do 9,99	243	20,17
4	od 10,00 do 14,99	172	14,27
5	od 15,00 do 19,99	149	12,37
6	od 20,00 do 49,99	193	16,02
7	od 50,00 do 99,9	2	0,17
8	100 ha i więcej		0,00
x	w tym: powyżej 300 ha		x
Razem:		1205	100,00

Produkcja roślinna

W 2012 r. na ogólną powierzchnię zasiewów wynoszącą 2127 ha zboża stanowiły 45%, przy czym większość powierzchni zasiewów zajmowało żyto i mieszanki zbożowe. Ziemniaki zajmowały łącznie 4,9% powierzchni zasiewów.

Tabela 12.

Wyszczególnienie		Powierzchnia zasiewów w ha			Plony z ha w dt		
		2010	2011	2012	2010	2011	2012
Zboża ogółem		1 525	955	955	15	16	17
w tym:	<i>pszenica jara</i>	25	50	50	30	27	27
	<i>pszenica ozima</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>żyto</i>	650	325	325	20	28	24
	<i>jęczmień jary</i>	60	60	60	26	26	32
	<i>jęczmień ozimy</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>owies</i>	90	120	120	25	25	25
	<i>pszenżyto</i>	165	100	100	27	27	32
	<i>mieszanki zbożowe</i>	535	300	300	23	23	25
	<i>kukurydza na ziarno</i>	0	0	0	0	0	0
	<i>pozostałe zboża</i>	0	0	0	0	0	0
Rzepak jary		0	0	0	0	0	0
Rzepak ozimy		0	0	0	0	0	0
Ziemniaki		97	105	105	170	170	200
Buraki cukrowe		0	0	0	0	0	0
Bobik		0	0	0	0	0	0
Kukurydza na kiszonkę		300	300	300	520	520	540
Rośliny energetyczne		0	0	0	0	0	0
Pozostałe zasiewy		205	767	767	x	x	x
Zasiewy razem		2 127	2 127	2 127	x	x	x
Grunty czasowo nieużytkowane		217	217	217	x	x	x
RAZEM grunty ogółem		2 344	2 344	2 344	x	x	x

Produkcja zwierzęca

Według ODR profil produkcji zwierzęcej w gminie charakteryzuje się wysoką obsadą bydła i znacznie niższą niż średnio w Polsce czy województwie obsadą trzody chlewnej (Tabela 13).

Tabela 13. Pogłowie zwierząt gospodarskich w gminie.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Pogłowie w szt.		
	2010	2011	2012
Bydło ogółem	9847,00	9950,00	10194,00
<i>w tym: krowy</i>	4000,00	4050,00	4200,00
<i>średnia roczna wydajność mleka od krowy w litrach</i>	4550	4550	4550
Trzoda chlewna ogółem	18,00	15,00	1,00
<i>w tym: lochy</i>	0,00	0,00	0,00
Konie ogółem	150,00	150,00	150,00
Inne (jakie) kozy	67,00	75,00	72,00

Zróżnicowanie gleb w granicach gminy

Przydatność rolnicza gleb gminy Rozogi jest niska. Wśród gruntów ornych występuje znaczna przewaga słabego kompleksu żytniego V klasy bonitacyjnej oraz bardzo słabego kompleksu żytniego VI klasy bonitacyjnej. Oba kompleksy dominują na całym terenie gminy. W dalszej kolejności dominują gleby IV kompleksu, których łącznie w gminie jest niecałe 1000 ha, a tuż za nimi kompleks III zajmujący powierzchnię 408 ha i występujący w centralnej części gminy w obrębach: Wilamowo (174ha), Rozogi (121 ha), Klon (60 ha), Faryny (31 ha) i Dąbrowy (16 ha).

Podobnie przedstawia się charakterystyka łąk, których znaczna większość zaliczana jest do V klasy bonitacyjnej (2208 ha) występujących w największej ilości w okolicach miejscowości Dąbrowy, Klon, Księży Lasek i Wilamowo. Dominującą rolę odgrywają również użytki zielone sklasyfikowane jako IV klasa o łącznej powierzchni 1195 ha położone podobnie w tej samej części gminy, jak użytki V klasy, czyli w obrębach: Klon, Rozogi, Wilamowo, Spaliny Wielkie. Miejscowo występują również łąki zakwalifikowane do III klasy w okolicach Rozóg, Spalin Wielkich, Borkach Rozowskich o łącznej powierzchni 73 ha.

Trzydzieści hektarów pastwisk zaliczanych do III klasy bonitacyjnej leży w obrębie: Rozowskim, Spalin Wielkich i Wilamowskim. Dominują natomiast pastwiska klasy V (blisko 70% całości) położone w obrębach Dąbrowy, Klon, Rozogi i Wilamowo.

Na terenie gminy w ogóle nie występują gleby klas I – II, natomiast blisko 75% areалу zajmują grunty klasy V i VI. Tak więc prowadzenie intensywnej gospodarki rolnej na obszarze gminy jest mocno ograniczone.

5.1.3 Leśnictwo

Grunty leśne na terenie gminy Rozogi zajmują obszar około 8 986 ha, co stanowi niewiele ponad 40 % ogólnej powierzchni i stawia tę gminę zdecydowanie ponad średnią dla województwa i kraju. Większość lasów należy do Skarbu Państwa, zarządzanych przez Nadleśnictwo Sychowo.

Lasy tworzą kilka dużych i kilkadziesiąt mniejszych kompleksów leśnych. Największy zwarty kompleks (ok. 38 km² w granicach gminy) ciągnie się od wsi Rozogi na północ, do granicy gminy. Jest to południowo-zachodni kraniec zwanego kompleksu Puszczy Piskiej. Na wschodzie gminy, na wschód od Spalin Wielkich, leży kompleks o powierzchni ok. 10 km². Silnie rozczłonkowany kompleks o powierzchni ok. 15 km², ciągnie się od wsi Występ na północnym zachodzie do Zawojek w centrum gminy. Między Orzeszkami a kolonią Robacze w Dąbrowach szereg mniejszych kompleksów tworzy porozrywany pas o powierzchni ok. 14 km². Pod Księżym Laskiem znajduje się kompleks o powierzchni ok. 4 km². Powierzchnię ok. 16 km² zajmują lasy między Rozogami, Dąbrowami a Spalinami Wielkimi.

Gospodarka leśna daje zatrudnienie pracownikom lasów państwowych oraz właścicielom i pracownikom zakładów usług leśnych.

5.1.4 Przemysł i budownictwo

Przemysł w gminie jest słabo rozwinięty i silnie zależny od surowców dostarczanych przez rolnictwo. Do największych zakładów branży rolno-spożywczej należy GS

Rozogi, posiadający też piekarnię. W gminie funkcjonuje kilka niewielkich tartaków i zakładów stolarskich. Kilka zakładów zajmuje się wydobyciem kruszyw naturalnych.

Budownictwo reprezentowane jest przez kilkanaście mikroprzedsiębiorstw i małych firm.

5.1.5 Turystyka i wypoczynek

Turystyka odgrywa marginalną rolę w gospodarce gminy. Bazę noclegową stanowią zajazdy „Tusinek”, „Rozmaryn” oraz agroturystyka „Przy Kominku” i Jachimczyk W.M.S. w Rozogach, agroturystyka „U Kobziniaka” w Dąbrowach oraz hotelik „Bocianie gniazdo” oraz agroturystyka „MOGADOR” i Całoroczny Domek w Farynach. Łącznie obiekty dysponują ok. 80 miejscami noclegowymi.

5.2. Warunki mieszkaniowe.

Zestawienie lokalnych wskaźników charakteryzujących wielkość zasobów mieszkaniowych w gminie przedstawia poniższa tabela.

Tabela 14. Zasoby mieszkaniowe gminy.

Lp	Zasoby mieszkaniowe	jedn.	2009	2010	2014
1	mieszkania	mieszk.	1438	1445	1424
2	izby	izba	5614	5656	5879
3	powierzchnia użytkowa mieszkań	m2	108235	109151	113970

Przeciętna powierzchnia użytkowa mieszkania wynosi 75,5m², na jedną osobę przypada 19,4m² powierzchni.

Blisko 1/3 mieszkań została wybudowana w latach 1918-1944.

Mieszkania w gminie w zasadzie nie odbiegają standardem wyposażenia od średniej dla obszarów wiejskich..

Wyposażenie mieszkań w media jest typowe dla obszarów wiejskich i wynosi odpowiednio:

Tabela 15. Wyposażenie mieszkań w gminie.

Lp	Mieszkania wyposażone w instalacje - w % ogółu mieszkań	jedn.	2009	2010	2014
1	wodociąg	%	79,9	80	85,1
2	łazienka	%	65,5	65,7	72,3
3	centralne ogrzewanie	%	50,8	51,1	58,1

Poprawa standardu zasobów mieszkaniowych następuje przede wszystkim poprzez budowę nowych budynków mieszkalnych, wyposażonych w instalacje sanitarne i centralne ogrzewanie. Dzieje się tak dlatego, że gruntowna modernizacja starych budynków drewnianych jest w większości przypadków pozbawiona technicznego i ekonomicznego sensu.

Na terenie gminy dominuje zabudowa zagrodowa oraz jednorodzinna. Sporadycznie występują bloki mieszkaniowe wielorodzinne.

5.3 Infrastruktura społeczna

Rozmieszczenie infrastruktury społecznej na terenie gminy przedstawia Mapa 1.

5.3.1 Administracja.

Administracja gminy ma swoje siedziby przede wszystkim w Rozogach – nadrzędnym ośrodku obsługi ludności gminy. Zlokalizowane są tutaj następujące instytucje gminne: Urząd Gminy, Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej i gminny zakład budżetowy - Zakład Gospodarki Komunalnej, Zespół Obsługi Ekonomiczno – Administracyjny Szkół i Przedszkoli.

5.3.2 Oświata i wychowanie.

Obecnie na terenie gminy Rozogi funkcjonują 3 szkoły podstawowe, gimnazjum oraz 2 szkoły ponadgimnazjalne, będące jednostkami budżetowymi, finansowanymi przez gminę.

Poniżej zestawiono placówki oświatowe.

Tabela 16. Placówki oświatowe szczebla podstawowego, gimnazjalnego i ponadgimnazjalnego.

Lp	Wyszczególnienie	Liczba oddziałów	Liczba dzieci
1	Przedszkole Samorządowe w Rozogach "KRAINA UŚMIECHU" 12-114 Rozogi, ul. Wielbarska 1	3	70
2	Szkoła Podstawowa im. Jana Pawła II w Rozogach, ul. 24 stycznia 13, 12-114 Rozogi	10	214
3	Szkoła Podstawowa w Klonie, 12-114 Rozogi	8	142
4	Zespół Szkolno-Przedszkolny w Dąbrowach, Dąbrowy 238, 12-114 Rozogi, obejmujący: 1/ Szkołę Podstawową 2/ Przedszkole Samorządowe	6 2	83 25
5	Zespół Szkół w Rozogach, ul. 24 stycznia 13, 12-114 Rozogi, obejmujący: 1/ Gimnazjum im. Ks. Jana Twardowskiego 2/ Liceum Ogólnokształcące 3/ Zasadniczą Szkołę Zawodową	11 3 3	186 61 80

Szkoły podstawowe dysponują w sumie 29 pomieszczeniami szkolnymi. Uczniowie uczą się w 24 oddziałach. W ostatnich latach w szkołach podstawowych kształciło się około 439 uczniów rocznie.

W gminie jest jedno gimnazjum, dysponujące 15 pomieszczeniami szkolnymi. Uczniowie uczą się w 11 oddziałach. W ostatnich latach w szkole gimnazjalnej kształciło się ok. 190 uczniów rocznie.

Na terenie gminy znajduje się dwie szkoły ponadgimnazjalne, jest to:

- Liceum Ogólnokształcące w Rozogach (3 oddziały, 61 uczniów)
- Zasadnicza Szkoła Zawodowa w Rozogach (3 oddziały, 80 uczniów)

W szkołach podstawowych znajdowało się 145 komputerów stacjonarnych i 25 laptopów, zdecydowana większość z nich posiada połączenie z internetem.

Jedną z barier utrudniających młodzieży z mniejszych ośrodków zdobywanie wykształcenia średniego są dodatkowe koszty dojazdów i/lub pobytu w internatach. Zwiększanie dostępności szkolnictwa ponadgimnazjalnego powinno polegać przede wszystkim na rozwoju systemu wsparcia stypendialnego na poziomie gminy, powiatu i województwa.

5.3.3 Ochrona zdrowia

Aktualnie podstawowa opieka medyczna jest realizowana przez trzy ośrodki zdrowia:

- NZOZ „Polmed” – Rozogi, ul. 24 Stycznia 11 – 1 lekarz
- NZOZ „Przychodnia Rodzinna” – Rozogi, ul. 24 Stycznia 11 – 1 lekarz
- NZOZ Gabinet Stomatologiczny – Rozogi, ul. 24 Stycznia 11 – 1 lekarz

W zakresie opieki szpitalnej mieszkańcy gminy korzystają przede wszystkim ze szpitala w Szczytnie.

W Rozogach funkcjonuje jedyna w gminie apteka. W związku z takim rozmieszczeniem usług aptecznych na terenie gminy mieszkańcy korzystają głównie z aptek położonych na terenie miasta Szczytno i miasta i gminy Myszyniec.

Wskaźniki statystyczne dotyczące liczby mieszkańców przypadających w gminie na jedną aptekę, czy też na jedną placówkę służby zdrowia, odbiegają znacząco na niekorzyść od wartości średnich dla województwa warmińsko - mazurskiego. Odległość między istniejącymi placówkami ochrony zdrowia a mieszkańcami najdalej położonych miejscowości przekracza 15 kilometrów.

5.3.4 Opieka społeczna

Na terenie gminy Rozogi realizacją tej polityki zajmuje się Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej. GOPS jest samodzielną jednostką organizacyjną podległą Radzie Gminy. Ustawa o pomocy społecznej określa między innymi:

1. zakres zadań pomocy społecznej realizowanych przez jednostki organizacyjne pomocy społecznej,
2. sposób finansowania poszczególnych zadań,
3. rodzaje świadczeń z pomocy społecznej oraz zasady i tryb ich udzielania, a także prawa i uprawnienia osób korzystających ze świadczeń pomocy społecznej,
4. organizację pomocy społecznej,
5. kwalifikacje zawodowe kadry pomocy społecznej,
6. zasady i tryb postępowania kontrolnego w zakresie pomocy społecznej.

Do zadań GOPS należy w szczególności:

1. Zadania własne gminy o charakterze obowiązkowym, do których należy:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka;
- sporządzenie bilansu potrzeb gminy w zakresie pomocy społecznej;
- udzielenie schronienia, zapewnienie posiłku oraz odzieży osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, celowych: na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego; na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom nie mającym dachu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ; w formie biletu kredytowego;
- opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe za osobę, która rezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie nie zamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
- praca socjalna;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w placówkach opiekuńczo-wychowawczych wsparcia dziennego lub mieszkaniach chronionych;
- tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną;
- dożywianie dzieci;
- sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, również w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu informatycznego;
- utworzenie i utrzymywanie ośrodka pomocy społecznej, w tym zapewnienie środków na wynagrodzenia pracowników.

2. Zadania własne gminy, do których należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych.

3. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej realizowane przez gminę, do których należy:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o powszechnym ubezpieczeniu w NFZ;
- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;
- prowadzenie i rozwój infrastruktury środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych oraz rozwój specjalistycznego wsparcia.

Działalność GOPS finansowana jest z budżetu gminy, przy czym zadania zlecone gminie, a realizowane przez GOPS, finansowane są ze środków budżetu państwa.

Potrzeby osób korzystających z pomocy społecznej na terenie działania GOPS w Rozogach zaspokajane są przez 4 systemy świadczeń:

- świadczenia pieniężne,
- świadczenia w usługach (przede wszystkim opiekuńczych),
- świadczenia w naturze (dożywianie dzieci, zakup opału, zakup odzieży itp.),
- świadczenie –Program Rodzina 500 plus

Na terenie gminy Rozogi działa Środowiskowy Dom Samopomocy w Orzeszkach mający na celu udzielenia pomocy bez zakwaterowania dla osób w podeszłym wieku i osób niepełnosprawnych.

W 2014 r. korzystało z pomocy społecznej 436 rodzin, obejmujących 1575 osób oraz świadczeń rodzinnych 548 rodzin, obejmujących 1833 osoby. Oznacza to, że w takiej czy innej formie z pomocy społecznej korzysta ponad 28% ogółu ludności gminy.

5.3.5 Kultura i sport

Na terenie gminy funkcjonuje Gminna Biblioteka Publiczna w Rozogach, posiadająca 3 filie.

Gminna Biblioteka Publiczna
Plac Jana Pawła II 1
12-114 Rozogi

Ilość aktywnych czytelników – 297
Księgozbiór – 8 765

Filia Biblioteczna w Dąbrowach
ul. Mazurska 6
12-114 Rozogi

Ilość aktywnych czytelników – 195
Księgozbiór – 5 781

Filia Biblioteczna w Farynach
Faryny 51
12-114 Rozogi

Ilość aktywnych czytelników –95
Księgozbiór –4 432

Filia Biblioteczna w Klonie
Klon 38
12-114 Rozogi

Ilość aktywnych czytelników – 164
Księgozbiór – 8 295

Biblioteki realizują także stałe imprezy kulturalne, należą do nich:

- konkurs recytatorski „Warmia i Mazury w literaturze”
- konkurs recytatorski i poetycki „Kurpie zielone w literaturze”
- konkurs czytelniczy „Najlepszy czytelnik roku szkolnego”
- lekcje regionalne
- udział w akcji „Cała Polska czyta dzieciom”
- ferie zimowe na wesoło – gry, zabawy, konkursy
- zajęcia z dziećmi podczas wakacji – gry zabawy, konkursy

Świetlice wiejskie znajdują się w

- Borkach Rozowskich
- Farynach
- Kowaliku
- Księżym Lasku
- Klonie
- Kwiatuskach Wielkich
- Łuce
- Spalinach Wielkich
- Wilamowie
- Występie

Stale imprezy kulturalne organizowane w Gminnym Ośrodku Kultury w Rozogach:

1. „Ferie na wesoło” – zajęcia dla dzieci i młodzieży w czasie ferii zimowych
2. Bal karnawałowy dla dzieci
3. „Powiedział Bartek, że dziś tłusty czwartek” – bal karnawałowy dla seniorów
4. XVI Powiatowy Konkurs Tradycyjnej Plastyki Obrzędowej – Palma Wielkanocna
5. Akademia z okazji uchwalenia Konstytucji 3-go Maja
6. „Dzień dziecka” – spektakl teatralny, gry i zabawy dla dzieci i młodzieży
7. Rajd rowerowy „Pogranicza Kultur”, Kurpie-Mazury /czerwiec/
8. „Baw się zdrowo i wesoło” – festyn wakacyjny /lipiec/
9. Festiwal pogranicza mazursko-kurpiowskiego Rozowski Jarmark/sierpień/
10. Konkurs „Najpiękniejszy Wieniec Dożynkowy”
11. „Dziękczynienie za dary ziemi” – dożynki gminne /wrzesień/
12. Dzień ziemniaka /wrzesień/
13. Konkurs fotograficzny zdjęcia z terenu gminy Rozogi /październik/

14. „Moja Mała Ojczyzna” konkurs wiedzy o gminie Rozogi /październik/
15. Akademia z okazji Narodowego Święta Niepodległości – 11 Listopada
16. Andrzejki dla dzieci
17. Mikołajki dla dzieci
18. Konkurs „Najpiękniejsza Ozdoba Choinkowa”
19. Gminy Przegląd Kolęd i Pastorałek
20. „Wigilia Trzech Pokoleń” – spotkanie wigilijne
21. Bal sylwestrowy

Na terenie Gminy Rozogi jest zarejestrowany 1 klub sportowy – SP Klon Indiaci w Klonie.

Na terenie gminy znajdują się następujące publiczne obiekty sportowe:

- sala sportowa przy Zespole szkolno-przedszkolnym wraz z boiskiem wielofunkcyjnym – Dąbrowy 238
- sala sportowa przy Szkole Podstawowej w Klonie wraz z boiskiem wielofunkcyjnym – Klon 96
- pełnowymiarowa sala sportowa – Rozogi, 24 stycznia 13

5.3.6 Życie religijne.

Na terenie gminy funkcjonuje 5 kościołów katolickich mieszczących się w: Rozogach, Farynach, Klonie, Księżym Lasku i Dąbrowach. Istnieje także nie działający już od 1978 roku kościół ewangelicki znajdujący się w Klonie, wykupiony w 2006r. przez Stowarzyszenie na rzecz Rozwoju Wsi Klon i okolic. Na bazie tej nieruchomości Stowarzyszenie rozwija swoją działalność statutową.

5.3.7 Finanse gminy

Dochody gminy w ostatnich latach pozostają mniej więcej na stałym poziomie. Dochód na mieszkańca w 2014 roku wyniósł 3694 zł i plasuje się zdecydowanie powyżej średniej w województwie.

Dochody własne stanowiły średnio 21% dochodów ogółem, subwencje – 51% a dotacje celowe – 28%. Największymi pozycjami dochodów własnych były:

- podatek od nieruchomości (średnio 26% dochodów własnych)
- udział w podatku dochodowym od osób fizycznych (średnio 16% dochodów ogółem).

Największym składnikiem subwencji ogólnych była subwencja oświatowa, stanowiąca średnio 31% wszystkich dochodów budżetu.

Strukturę dochodów gminy przedstawiają poniższe tabele .

Tabela 17. Dochody gminy w latach 2012 – 2014.

Lp.	Wyszczególnienie	Jedn. miary	2012	2013	2014
1	Dochody ogółem, w tym:	zł	21 116 001	20 353 554	21 640 483
2	Dochody własne	zł	3 749 100	3 773 143	4 535 850
3	Subwencja ogólna	zł	11 367 319	11 040 107	11 069 558
4	Dotacje ogółem (celowe + dotacje 200, 620)	zł	5 999 582	5 540 305	6 035 075

Tabela 18. Dochody gminy w latach 2009 – 2011 według działów klasyfikacji.

Lp.	Dochody ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej	Jedn. miary	2012	2013	2014
1	Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	690 934	587 528	813 619
2	Dział 020 - Leśnictwo	zł	8 446	8 785	7 759
3	Dział 600 - Transport i łączność	zł	6 650	8 469	28 506
4	Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	254 370	438 198	383 061
5	Dział 710 - Działalność usługowa	zł	4 600	4 600	4 700
6	Dział 750 - Administracja publiczna	zł	69 391	30 791	55 064
7	Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	950	950	58 394
8	Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	0	51 000	102
9	Dział 756 - Dochody od osób prawnych, od osób fizycznych i od innych jednostek nieposiadających osobowości prawnej oraz wydatki związane z ich poborem	zł	2 674 354	2 958 412	3 420 436
10	Dział 758 - Różne rozliczenia	zł	11 384 503	11 052 076	11 096 830
11	Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	324 173	265 617	451 131
12	Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	4 982 657	4 428 577	4 737 757
13	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	274 916	146 711	210 466
14	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	228 040	220 065	213 247
15	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	138 308	5 537	9 132
16	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	73 708	146 238	150 280

Samorząd terytorialny realizuje dwie zasadnicze grupy zadań - własne i zlecone. Zadania własne gmina wykonuje samodzielnie, we własnym imieniu i na własną odpowiedzialność, a źródłem ich finansowania są środki własne. Zadania zlecone, przekazywane gminie w ramach decentralizacji władzy państwowej, wykonywane są w imieniu administracji rządowej, przy zapewnieniu przez nią niezbędnych na realizację środków finansowych.

Budżet gminy jest nie do końca zrównoważony. W okresie 2012-2014 poziom wydatków wahał się w przedziale 88 – 92% wielkości dochodów.

Bezsprzecznie największą pozycją wydatków jest oświata (41% wszystkich wydatków), z drugiej strony jednak większość wydatków z tym związanych (ok. 85%) jest dofinansowywana z budżetu państwa w formie subwencji oświatowej.

Znaczącą część wydatków budżetu ogółem stanowią koszty związane z opieką społeczną, które kształtują się na wysokim poziomie bliskim 30%.

Strukturę wydatków gminy przedstawiają poniższe tabele.

Tabela 19. Wydatki gminy w latach 2012-2014

Lp	Wydatki z budżetu ogółem	Jedn.	2012	2013	2014
1	ogółem	zł	19 442 866	18 923 573	19 242 717
2	wydatki majątkowe ogółem	zł	222 681	461 193	266 686
3	wydatki majątkowe inwestycyjne	zł	158 681	427 193	223 686
4	wydatki bieżące ogółem	zł	19 220 186	18 462 380	18 976 030
5	wydatki bieżące na wynagrodzenia	zł	7 426 571	7 150 321	7 393 965
6	wydatki bieżące na pochodne od wynagrodzeń	zł	1 363 065	1 352 020	1 390 351
7	wydatki bieżące na zakup materiałów i usług	zł	2 583 943	2 380 010	2 651 650
8	dotacje ogółem	zł	1 144 538	1 184 120	1 028 188
9	świadczenia na rzecz osób fizycznych	zł	4 981 965	4 769 956	4 995 499
10	wydatki bieżące jednostek budżetowych ogółem	zł	12 437 834	12 028 135	12 588 610
11	obsługa długu publicznego (bez wypłat z tytułu gwarancji i poręczeń)	zł	625 412	446 934	327 866
12	dotacje dla samorządowych zakładów budżetowych	zł	564 592	562 620	436 000

Tabela 20. Wydatki gminy w latach 2012-2014 według klasyfikacji budżetowej.

Lp.	Wydatki ogółem wg działów Klasyfikacji Budżetowej	Jedn.	2012	2013	2014
1	Dział 010 - Rolnictwo i łowiectwo	zł	512 498	594 693	632 354
2	Dział 600 - Transport i łączność	zł	291 142	213 588	226 602
3	Dział 700 - Gospodarka mieszkaniowa	zł	59 648	97 923	131 410
4	Dział 710 - Działalność usługowa	zł	67 806	46 079	14 294
5	Dział 750 - Administracja publiczna	zł	2 060 218	1 892 614	1 977 495
6	Dział 751 - Urzędy naczelných organów władzy państwowej, kontroli i ochrony prawa oraz sądownictwa	zł	950	950	58 394
7	Dział 754 - Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa	zł	137 332	205 183	243 051
8	Dział 757 - Obsługa długu publicznego	zł	625 412	446 934	327 866
9	Dział 801 - Oświata i wychowanie	zł	8 041 494	7 935 981	7 850 532
10	Dział 851 - Ochrona zdrowia	zł	47 323	58 839	42 650
11	Dział 852 - Pomoc społeczna	zł	5 824 970	5 357 587	5 679 844
12	Dział 853 - Pozostałe zadania w zakresie polityki społecznej	zł	288 058	159 616	230 464
13	Dział 854 - Edukacyjna opieka wychowawcza	zł	277 310	265 716	270 194
14	Dział 900 - Gospodarka komunalna i ochrona środowiska	zł	551 219	702 684	917 485
15	Dział 921 - Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	zł	657 486	945 122	639 633
16	Dział 926 - Kultura fizyczna	zł	0	65	450

6. ZAGROŻENIA BEZPIECZEŃSTWA LUDNOŚCI I JEJ MIENIA

6.1 Przestępczość

Z danych policyjnych wynika, że poziom przestępczości na terenie powiatu szczycieńskiego nie odbiega istotnie od średnich wskaźników dla całego kraju. Natomiast w Gminie Rozogi odnotowywuje się najmniej przestępstw w powiecie.

Zwalczaniem przestępczości na terenie gminy zajmuje się przede wszystkim Komenda Powiatowa Policji w Szczytnie. Na terenie gminy nie ma Posterunku Policji jest natomiast siedziba rewiru dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Szczytnie.

6.2 Inne zagrożenia bezpieczeństwa

W świetle prowadzonych przez Państwową Straż Pożarną statystyk pożarów i miejscowych zagrożeń gminę można uznać za względnie bezpieczną. W przeliczeniu na 1000 mieszkańców częstotliwość pożarów i miejscowych zagrożeń jest zbliżona do średnich dla całego kraju.

Wśród miejscowych zagrożeń znaczny odsetek stanowią wypadki drogowe, zwłaszcza na drogach krajowych. W statystykach pożarów dominują pożary budynków.

Na terenie gminy działa 5 jednostek Ochotniczej Straży Pożarnej:

1. Ochotnicza Straż Pożarna w Rozogach, Pl. Jana Pawła II 3, 12-114 Rozogi
2. Ochotnicza Straż Pożarna w Wilamowie, Wilamowo 3, 12-114 Rozogi
3. Ochotnicza Straż Pożarna w Klonie, Klon 58, 12-114 Rozogi
4. Ochotnicza Straż Pożarna w Dąbrowach, Mazurska 4, 12-114 Rozogi
5. Ochotnicza Straż Pożarna w Farynach, Faryny 51, 12-114 Rozogi

Jednostki OSP uczestniczyły w 2014r. w następujących zdarzeniach:

Tabela 21. Wyjazdy OSP w Gminie Rozogi w 2014r.

Nazwa OSP	Wyjazdy
Rozogi	pożary – 10 miejscowe zagrożenia - 22
Wilamowo	p-3 mz-3
Klon	p-2 mz-5
Dąbrowy	p-1 mz-3
Faryny	p-4 mz-4
Ogółem	p-20 mz-37

7. POTRZEBY I MOŻLIWOŚCI ROZWOJU GMINY

7.1 Analizy ekonomiczne, środowiskowe i społeczne

Z przeprowadzonych analiz materiałów źródłowych przy sporządzaniu studium można wysnuć następujące wnioski:

Gmina Rozogi należy do obszarów o niezbyt korzystnej sytuacji społeczno-gospodarczej i nie należy się liczyć z tym, by zmieniło się to w najbliższym czasie. W sytuacji, gdzie ponad 90% lokalnych firm to mikroprzedsiębiorstwa zatrudniające do 9 osób, można przewidywać, że tendencja ta utrzyma się także w przyszłości. Nie ma przesłanek do lokalizacji na terenie gminy nowych, dużych zakładów przemysłowych

Sytuacja społeczno-gospodarcza na terenie gminy jest średnio korzystna i nie należy się liczyć z tym, by przeciętne dochody mieszkańców znacząco wzrosły w najbliższym czasie. W wariancie optymistycznym można się spodziewać, że popyt na budownictwo będzie związany z zastępowaniem najstarszych budynków mieszkalnych w indywidualnych gospodarstwach rolnych, z indywidualnym budownictwem mieszkalno-usługowym. W scenariuszu pesymistycznym można się spodziewać dalszej degradacji substancji mieszkaniowej, zarówno przedwojennej, jak i powojennej, przy niewielkim ruchu budowlanym.

W gminie wciąż znaczna część budynków mieszkalnych to obiekty bardzo skromne, często drewniane i mocno odbiegające od współczesnych standardów, oznacza, że w zakresie rozwoju mieszkalnictwa istnieją znaczne realne potrzeby, nawet jeżeli z powodu niskiej zamożności mieszkańców nie w pełni przekładają się one na ruch budowlany. Jednocześnie znaczna większość mieszkańców to właściciele nieruchomości gruntowych. Łącznie, okoliczności te sprzyjają rozwojowi mieszkalnictwa, ponieważ powodują one, że wiele rodzin decyduje się na budowę nowych domów systemem gospodarczym na własnym gruncie. W 2014 r. 42% mieszkań w gminie nie posiadało centralnego ogrzewania, 15% nie miało bieżącej wody z wodociągu, a blisko 28% nie posiadało łazienek. Można szacować, że około 1/3 mieszkań w gminie należałoby zastąpić nowymi ze względu na ich niski standard i/lub stan techniczny.

W najbliższych latach prawdopodobnie będzie przebudowywana droga krajowa nr 53. Ukończony jest projekt techniczny tej drogi na odcinku Rozogi – Dąbrowy. Wszystkie te zamierzenia inwestycyjne nie zmieniają w istotny sposób aktualnego układu komunikacyjnego na terenie gminy.

7.2 Prognozy demograficzne

Dotychczasowe trendy demograficzne w gminie oraz prognozy demograficzne dla regionu pozwalają zakładać, że do 2035 r.:

- populacja gminy nie zmieni się znacząco, przy czym podstawowym motorem zmian demograficznych będą nadal: spadek dzietności, emigracja, głównie ludzi wchodzących w dorosłe życie oraz stopniowe wydłużanie się długości życia,
- przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym spadnie z 4,1 do około 3,1.

Spadek liczby ludności będzie dotyczył głównie typowo rolniczych miejscowości położonych z dala od Rozóg, natomiast w miejscowościach położonych bliżej (Wilamowo, Dąbrowy) należy się liczyć ze wzrostem liczby mieszkańców. Tendencje wzrostowe mogą też wystąpić w mniejszych, atrakcyjnie położonych wsiach, w których dotychczas odnotowywano spadek liczby mieszkańców (Faryny)

7.3 Możliwości finansowania przez gminę wykonania sieci komunikacyjnej i infrastruktury technicznej, a także infrastruktury społecznej, służących realizacji zadań własnych gminy

W ostatnich latach w gminie Rozogi przeznacza się średnio kilkaset tys. zł rocznie na inwestycje o charakterze infrastrukturalnym. Aktualne potrzeby gminy tylko w zakresie budowy i modernizacji sieci wodno kanalizacyjnych oszacowano na kwotę blisko 20 mln. Oznacza to, że możliwości finansowe gminy w zakresie realizacji jakichkolwiek nowych inwestycji są bardzo ograniczone i wymagają dużej selekcji. Pewną nadzieję na poprawę tej sytuacji można wiązać z możliwością uzyskania dofinansowania ze środków pomocowych UE.

7.4 Bilans terenów przeznaczonych pod zabudowę

Zgodnie ze znowelizowaną ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym dokonano bilansu terenów przeznaczonych pod zabudowę. Prezentuje się on następująco:

7.4.1 Maksymalne w skali gminy zapotrzebowanie na nową zabudowę, wyrażone w ilości powierzchni użytkowej, w podziale na funkcje zabudowy

Lp	funkcja	opis	pow. użytkowa [m ²]
1	MN	zabudowa mieszkaniowa	12 200
2	P	przemysł, magazyny	20 000
3	UT	usługi turystyczne, letniskowe	5 000
4	UP	usługi o charakterze publicznym	10 000

Ruch budowlany koncentruje się obecnie przede wszystkim w miejscowościach Rozogi, Dąbrowy, Faryny, Klon oraz Orzeszki.

Tempo budownictwa w gminie wynosi ok. 20 budynków mieszkalnych na rok, przeciętnie w gminie do urządzenia posesji (wraz z drogami wewnętrznymi itp.) wykorzystuje się około 3000 m². Presja inwestycyjna w gminie nie jest duża. Przy sporządzaniu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego największej gminnej miejscowości tj. Rozóg wpłynęło tylko 35 wniosków o zmianę przeznaczenia terenów, zaś przy sporządzaniu niniejszego studium wpłynęło tylko 12 wniosków z terenu całej gminy.

Na podstawie powyższych przesłanek ocenia się, że realny popyt na budownictwo mieszkaniowe wyniesie w perspektywie najbliższych 15 lat około 500 mieszkań. Przy efektywnym gospodarowaniu gruntami i dominacji zabudowy jednorodzinnej,

zapotrzebowanie terenu pod budownictwo mieszkaniowe wynosi ok. 75 ha. Jednak na terenie gminy znaczny udział ma i nadal będzie miała zabudowa zagrodowa a nowa zabudowa jednorodzinna jest często zbliżona do zagrodowej pod względem rozplanowania posesji. Tego typu budownictwo wymaga większych powierzchni działek niż typowa osiedlowa zabudowa jednorodzinna, w związku z czym można się liczyć z zapotrzebowaniem na ok. 100 ha. Należy zakładać, że popyt na budownictwo jednorodzinne w zwartej zabudowie będzie się skupiał w takich miejscowościach, jak Rozogi, Wilamowo, Dąbrowy ze względu na stosunkowo wysoką atrakcyjność zamieszkania (koncentracja usług publicznych i niepublicznych, dogodne powiązania komunikacyjne). W innych miejscowościach dominować będzie zabudowa zbliżona do zagrodowej, nawet jeżeli nie na wszystkich nowych posesjach będzie prowadzona działalność rolnicza. W rejonie miejscowości Wilamowo (w kierunku Rozóg) występują dogodne warunki terenowe (uzbrojenie terenu, dostęp do drogi, bliska odległość do Rozóg) do rozwoju budownictwa wielorodzinnego.

7.4.2 Chłonność obszarów o w pełni wykształconej zwartej strukturze funkcjonalno-przestrzennej w granicach jednostki osadniczej, w podziale na funkcje zabudowy

Lp	funkcja	opis	pow. użytkowa [m ²]
1	MN	zabudowa mieszkaniowa	122 000
2	P	przemysł, magazyny	8 500
3	UT	usługi turystyczne, letniskowe	2 903
4	UP	usługi o charakterze publicznym	4 114

Wysoka wartość chłonności w zakresie budownictwa mieszkaniowego wynika przede wszystkim z wyznaczonych rezerw w obowiązującym miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego miejscowości Rozogi.

7.4.3 Chłonność obszarów przeznaczonych w planach miejscowych pod zabudowę innych niż wymienione w pkt 2, w podziale na funkcje zabudowy

Obszary takie nie występują na terenie gminy Rozogi. Na terenie gminy obowiązuje tylko jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego i obejmuje on jednostkę osadniczą – Rozogi.

7.4.4 Porównanie maksymalnego w skali gminy zapotrzebowania na nową zabudowę z sumą powierzchni użytkowej, o której mowa w pkt. 2.

Lp	funkcja	opis	lokalizacja nowej zabudowy	w ilości m ² pow. użytkowej
1	MN	zabudowa mieszkaniowa	NIE	0
2	P	przemysł, magazyny	TAK	11 500
3	UT	usługi turystyczne, letniskowe	TAK	2 097
4	UP	usługi o charakterze publicznym	TAK	5 886

Z powyższego zestawienia wynika, że na terenie gminy Rozogi nie przewiduje się lokalizacji nowej zabudowy o charakterze mieszkaniowym poza obszarami jednostek osadniczych.

Lokalizacja poza obszarami jednostek osadniczych dozwolona jest dla pozostałych funkcji, jednak ze względu na ich charakter, w większości będą one lokalizowane i tak w granicach skupionej zabudowy.

7.4.5 Możliwości finansowania oraz potrzeby inwestycyjne gminy.

Jak wspomniano w pkt. 7.3 możliwości finansowania inwestycji w gminie Rozogi są mocno ograniczone, jednak należy podkreślić, że wynika to z dużych potrzeb gminy, a **nie jest** to spowodowane wyznaczaniem nowych terenów inwestycyjnych w niniejszym studium. Tereny wyznaczone w studium pod zainwestowanie położone są w ogromnej większości w granicach skupionej zabudowy i nie będą powodowały konieczności budowy nowych dużych inwestycji gminnych o charakterze infrastrukturalnym.

8. STAN PRAWNY GRUNTÓW

Struktura własności gruntów według danych uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w Szczytnie prezentuje się następująco:

Tabela 22. Zbiornicze zestawienie gruntów dla gminy wg struktury władania.

Lp.	Grupy użytkowe	Użytki rolne [ha]	Użytki leśne [ha]	Grunty zabudowane [ha]	Tereny różne [ha]	Nieużytki [ha]	Wody [ha]	Razem [ha]
1	Grunty Własności Rolnej Skarbu Państwa	690	36	4	0	1	8	739
2	Grunty Państwowego Gospodarstwa Leśnego	296	7724	175	7	63	17	8281
3	Grunty w trwałym zarządzie państwowych jednostek organizacyjnych z wyłączeniem gruntów PGL	0	1	186	0	0	48	235
4	Pozostałe grunty Skarbu Państwa	6	1	7	0	1	6	21
5	Grunty Skarbu Państwa przekazane w użytkowanie wieczyste	0	0	0	0	0	0	0
6	Grunty państwowych osób prywatnych	0	0	0	0	0	0	0
7	Grunty tworzące zasób gruntów komunalnych	60	7	307	0	11	1	386
8	Grunty komunalne w zarządzie lub posiadaniu jednostek organizacyjnych gmin i związków międzygminnych	15	2	5	0	0	0	22

9	Pozostałe grunty gmin i związków międzygminnych	2	0	2	0	0	0	4
10	Grunty gmin i związków międzygminnych przekazanych w użytkowanie wieczyste	5	0	5	0	0	0	10
11	Grunty komunalnych osób prawnych	0	0	0	0	0	0	0
12	Grunty osób fizycznych	10997	1218	240	0	54	128	12602
13	Grunty spółdzielni	1	0	3	0	0	0	4
14	Grunty kościołów i związków wyznaniowych	32	6	4	1	0	0	43
15	Grunty wspólnot gruntowych	0	0	0	0	0	0	0
16	Grunty osób prawnych nie zaliczanych do grup wcześniejszych	40	3	5	0	0	0	48
	Razem [ha]	12 143	8 998	943	8	130	208	22 395

Struktura własności gruntów jest zdominowana przez własność osób fizycznych, w rękach których znajduje się około 56 % gruntów gminy, z czego większość obszarów użytkowanych jest jako użytki rolne i leśne oraz i grunty z przeznaczeniem pod zabudowę. Nieco mniejszy, ale równie duży udział we władaniu gruntami, ma Skarb Państwa, który jest właścicielem blisko 41 % powierzchni gruntów. Znikomy w porównaniu z dwoma wcześniejszymi grupami ma gmina, która jest właścicielem niespełna 2 % gruntów.

9. OBIEKTY I TERENY CHRONIONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

9.1. Obiekty wpisane do rejestru zabytków

Na terenie gminy Rozogi znajduje się 13 obiektów wpisanych do rejestru zabytków. Ich lokalizację przedstawia Mapa 1a.

Tabela 23. Wykaz obiektów wpisanych do w rejestru zabytków

Numer GEZ	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków
5	Faryny 34 (d.9)	chałupa	koniec XIX w.	A-873 z 12.04.1968r.
9	Faryny 54 (d.9)	chałupa (obiekt nie istnieje, pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	koniec XIX w.	A-874 z 12.04.1968r.
15	Faryny, nr działki geod. 185	cmentarz ewangelicki - mogiły ziemne	koniec XIX w.	A-1614 z 30.01.1986 r.
16	Klon	układ zabudowy wiejskiej (z wyjątkiem kościoła ewangelickiego)	koniec XVIII – początek XIX w.	A-86 z 17.07.1950 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

17	Klon 24, nr działki geod 304	zespół kościoła parafialnego p.w. Znalezienia Krzyża Świętego (kościół)	1859 r., wieża 1903 r.	A-3359 z 12.05.1992 r.
20	Klon 24, nr działki geod 304	zespół kościoła parafialnego p.w. Znalezienia Krzyża Świętego (plebania)	1859 r., wieża 1903 r.	A-3359 z 12.05.1992 r.
21	Klon 29	budynek zajazdu, drewniany, ob. mieszkalny	koniec XIX – początek XX w.	A-878 z 15.04.1968 r.
22	Klon 45	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	początek XX w.	A-881 z 15.04.1968 r.
23	Klon 46	budynek mieszkalny, drewniany	1920 – 1930 r.	A-876 z 13.04.1968 r.
26	Klon 77	budynek mieszkalny, drewniany (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	połowa XIX w.	A-880 z 15.04.1968 r.
27	Klon, nr działki geod. 304	cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	1859 r.	A-1615 z 30.01.1986 r.
31	Księży Lasek, nr działki geod. 272	kościół murowano-drewniany, ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, filialny wraz z cmentarzem przykościelnym	1928-1929 r.	A-972 z dn. 14.06.1968 r.
37	Rozogi, ul. 24 Stycznia 32	kościół murowany, ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, parafialny p.w. św. Marii Magdaleny	1906 r.	A-3633 z 26.11.1993 r.
43	Rozogi, nr działki geod. 468/1	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny, ob. rzymskokatolicki, parafialny	połowa XVIII w.	A-1612 z dn. 18.01.1986 r.
18	Klon, chałupa nr 2 (d. nr 4)	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	I połowa XIX w.	A-883 z 15.04.1968 r.
19	Klon, chałupa nr 17 (d. nr 13)	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	XIX w.	A-879 z 15.04.1968 r.
25	Klon, chałupa nr 67	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	XIX w.	A-886 z 18.04.1968 r.

35	Łuka 41	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)		A-889 z 18.04.1968
36	Orzeszki 9	budynek drewniany	pocz. XX	A-891 z dnia 19.04.1968

9.2 Zabytki inne niż archeologiczne, wpisane do gminnej ewidencji zabytków

W 2017 r. gmina Rozogi sporządziła, na podstawie inwentaryzacji terenowej oraz materiałów WUOZ w Olsztynie, gminną ewidencję zabytków. Wykaz obiektów innych niż archeologiczne, wpisanych do gminnej ewidencji przedstawiono w tabeli poniżej. Lista liczy 52 obiekty, w tym:

- budynki mieszkalne – 15szt.
- cmentarze – 17szt.
- budynki szkolne – 5szt.
- kościoły – 5szt.
- mogiła wojenna – 1szt.
- plebania murowana – 1szt.
- układ zabudowy – 1szt.
- obiekty nie istniejące w terenie, pozostające w GEZ do czasu wykreślenia z rejestru zabytków – 7 szt.

Tabela 24. Obiekty budowlane wpisane do gminnej ewidencji zabytków

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Datowanie	Nr rejestru zabytków
1	Dąbrowy, nr działki 1168/11	mogiła wojenna żołnierza niemieckiego z czasów I wojny światowej	1914 r.	---
2	Dąbrowy, nr działki geod. 974/3	cmentarz epidemiczny z czasów grypy-hiszpanki	1918-1919 r.	---
3	Faryny 60, dz. 134	kaplica drewniana p.w. Matki Boskiej Królowej Polski i św. Stanisława Kostki	lata 20-te XX w.	---
4	Faryny 17	budynek mieszkalny, murowany	początek XX w.	---
5	Faryny 34 (d. 9)	budynek mieszkalny, drewniany	koniec XIX w.	A-873 z 12.04.1968
6	Faryny 35	budynek mieszkalny, drewniany	koniec XIX w.	---
7	Faryny 37	budynek mieszkalny, drewniany	koniec XIX w.	---
8	Faryny 50	budynek mieszkalny, murowany	koniec XIX – początek XX w.	---
9	Faryny 54	budynek (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	lata 20-te XX w.	A-874 12.04.1968
10	Faryny 61a	budynek szkoły, murowany	lata 30-te XX w.	---
11	Faryny 61a	budynek gospodarczy, murowano-drewniany w zespole szkolnym	lata 30-te XX w.	---

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

12	Faryny 61a	budynek pompowni, murowany w zespole szkolnym	lata 30-te XX w.	---
13	Faryny 61a	budynek toalet, drewniany w zespole szkolnym	lata 30-te XX w.	---
14	Faryny 72	dom murowano-drewniany, ob. pensjonat	koniec XIX w.	---
15	Faryny, nr działki geod. 185	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej	koniec XIX w.	A-1614 z 30.01.1986 r.
16	Klon	układ zabudowy wiejskiej (z wyjątkiem kościoła ewangelickiego)	koniec XVIII – początek XIX w.	A-86 z 17.07.1950 r.
17	Klon, nr działki geod 304	kościół murowany, rzymskokatolicki, parafialny p.w. Znalezienia Krzyża Świętego	1859 r., wieża 1903 r.	A-3359 z 12.05.1992 r.
18	Klon, chałupa nr 2 (d. nr 4)	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	I połowa XIX w.	A-883 z 15.04.1968 r
19	Klon, chałupa nr 17 (d. nr 13)	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	XIX w.	A-879 z 15.04.1968 r
20	Klon 24	plebania murowana w zespole kościoła rzymskokatolickiego	koniec XIX – początek XX w.	A-3359 z 12.05.1992 r.
21	Klon 29	budynek zajazdu, drewniany, ob. mieszkalny	koniec XIX – początek XX w.	A-878 z 15.04.1968 r.
22	Klon d. 34 45	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	początek XXw.	A-881 z 15.04.1968 r.
23	Klon 46	budynek mieszkalny, drewniany	1920 – 1930 r.	A-876 z 13.04.1968 r.
24	Klon 64	kościół murowano-drewniany, ewangelicki	1930 r.	---
25	Klon 67 (d. nr. 57)	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	XIX w.	A-886 z 18.04.1968 r
26	Klon 77 (d.64)	budynek mieszkalny, drewniany (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)	połowa XIX w.	A-880 z 15.04.1968 r.
27	Klon, nr działki geod. 304	cmentarz rzymskokatolicki, parafialny	1859 r.	A-1615 z 30.01.1986 r.
28	Klon, nr działki geod. 326	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
29	Kowalik, nr działki geod. 316	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny	XIX w.	---
30	Kowalik, nr działki geod. 2109/1	cmentarz ewangelicki, rodowy, dawny	połowa XIX w.	---
31	Księży Lasek, nr działki geod. 272	kościół murowano-drewniany, ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, filialny wraz z cmentarzem przykościelnym	1928-1929 r.	A-972 z dn. 14.06.1968 r.

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

32	Księży Lasek, nr działki geod. 146	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny	początek XX w.	---
33	Kwiatuszki Wielkie, nr działki geod. 2129/1	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny	początek XX w.	---
34	Lipniak, nr działki geod. 5	cmentarz ewangelicki, dawny	początek XX w.	---
35	Łuka 41	chałupa (obiekt nie istnieje pozostanie w ewidencji do momentu wykreślenia z rejestru)		A-889 z 18.04.1968
36	Orzeszki 9	budynek mieszkalny, drewniany	początek XX w.	A-891 z dn. 19.04.1968 r.
37	Rozogi, ul. 24 Stycznia 32	kościół murowany, ewangelicki, ob. rzymskokatolicki, parafialny p.w. św. Marii Magdaleny	1906 r.	A-3633 z 26.11.1993 r.
38	Rozogi, ul. 22 Lipca 23	budynek mieszkalny, drewniany	lata 20-te XX w.	---
39	Rozogi, ul. 22 Lipca 30	budynek mieszkalny, drewniany	lata 20-te XX w.	---
40	Rozogi, ul. 24 Stycznia 9	budynek mieszkalny, murowany, ob. budynek mieszkalno-handlowy	przełom XIX i XX w.	---
41	Rozogi, ul. 24 Stycznia 11	budynek mieszkalny, murowany, ob. budynek NFZ-u	początek XX w.	---
42	Rozogi, ul. 24 Stycznia 13	budynek szkolny, murowany	1898 r.	---
43	Rozogi, nr działki geod. 468/1	cmentarz ewangelicki z kwaterą wojenną z czasów I wojny światowej, dawny, ob. rzymskokatolicki, parafialny	połowa XVIII w.	A-1612 z dn. 18.01.1986 r.
44	Spaliny Małe, nr działki geod. 2170/3	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
45	Spaliny Wielkie 17	budynek szkolny, murowany, ob. mieszkalny	1920 r.	---
46	Spaliny Wielkie, nr działki geod. 210	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
47	Spaliny Wielkie, nr działki geod. 2173	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
48	Wilamowo 1	budynek szkolny, murowany, ob. świetlica gminna	1939 r.	---
49	Wilamowo, nr działki geod. 366	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
50	Wysoki Grąd, nr działki geod. 18	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
51	Występ, nr działki geod. 233	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---
52	Zawojki, nr działki geod. 116	cmentarz ewangelicki, dawny	XIX w.	---

9.3 Stanowiska archeologiczne

Ochronie konserwatorskiej podlegają stanowiska archeologiczne. Wykaz stanowisk wg gminnej ewidencji zabytków (GEZ) zawiera tabela poniżej, a ich lokalizację przedstawia Załącznik 2a.

Tabela 25. Stanowiska archeologiczne na terenie gminy Rozogi

numer GEZ	numer AZP	nr na obszarze	Miejscowość	nr w miejscowości	Podział chronologiczno-funkcjonalny										uwagi
					paleolit/mezolit	neolit	epoka brązu	wczesna epoka żelaza	okres wpływów rzymskich	wczesne średniowiecze	średniowiecze	nowożytnie	starożytne	nieokreślone	
1	29-69	2	Borki Rozowskie	1	X										N
2	29-69	3	Borki Rozowskie	2	X										N
3	29-69	4	Borki Rozowskie	3	X										N
4	29-69	5	Borki Rozowskie	4	X										N
5	29-69	8	Borki Rozowskie	5								X			
6	29-69	9	Borki Rozowskie	6								X			
7	31-69	1	Dąbrowy	1	X			X							
8	31-70	3	Dąbrowy	1								X			
9	31-69	2	Dąbrowy	2	X							X			
10	31-70	4	Dąbrowy	2		X						X			
11	31-69	3	Dąbrowy	3	X										
12	31-70	5	Dąbrowy	3					X			X			
13	31-69	4	Dąbrowy	4	X										
14	31-70	6	Dąbrowy	4					X						
15	31-69	5	Dąbrowy	5	X						X				
16	31-69	6	Dąbrowy	6	X										
17	31-69	7	Dąbrowy	7	X										
18	31-69	42	Dąbrowy	8						X	X	O			
19	31-69	43	Dąbrowy	9						X		O			
20	31-69	44	Dąbrowy	10	X			X			X				
21	31-69	45	Dąbrowy	11	X			X			X				
22	31-69	46	Dąbrowy	12	X			X							
23	31-69	47	Dąbrowy	13	X			X			X	X			
24	31-69	48	Dąbrowy	14	O			O							
25	31-69	49	Dąbrowy	15						X		O			
26	31-69	51	Dąbrowy	16	X			X							
27	31-69	52	Dąbrowy	17	X										
28	31-69	53	Dąbrowy	18	X										
29	31-69	54	Dąbrowy	19	X			X							
30	31-69	55	Dąbrowy	20	X			X							
31	29-70	1	Faryny	1	X	X					X	X			
32	29-70	2	Faryny	2	X		X								
33	29-70	3	Faryny	3	X			X		X	X	X			
34	29-70	4	Faryny	4	X+O			X+O		X+O	X+O	X+O			
35	29-70	5	Faryny	5	X			X							

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

36	29-70	6	Faryny	6							X	X			
37	29-70	7	Faryny	7	X		X				X	X			
38	31-69	50	Głównicha	1	X			X							
39	30-68	16	Kilimany	1								X			
40	30-69	1	Klon	1		X	X								N
41	31-69	19	Klon	2	X			X							
42	31-69	20	Klon	3	X			X							
43	31-69	21	Klon	4	X									O	
44	31-69	22	Klon	5	X			X							
45	31-69	23	Klon	6	X			X			X	X			
46	31-69	24	Klon	7	X			X							
47	31-69	25	Klon	8	X			X			X	O			
48	31-69	26	Klon	9	X			X							
49	31-69	27	Klon	10	X			X			O	O			
50	31-69	28	Klon	11	X										
51	31-69	29	Klon	12	X			X							
52	31-69	30	Klon	13	X										
53	31-69	31	Klon	14	X			X							
54	31-69	32	Klon	15	X			X							
55	31-69	33	Klon	16	X			X							
56	31-69	34	Klon	17	X										
57	31-69	35	Klon	18	X			X							
58	31-69	36	Klon	19	X										
59	31-68	4	Księży Lasek	1							X				
60	32-68	7	Księży Lasek	1							X	X			
61	31-68	10	Księży Lasek	2									O		
62	30-70	1	Kwiatuszki Wielkie	1								X			
63	30-70	2	Kwiatuszki Wielkie	2								X			
64	31-68	3	Łuka	1		X									N
65	31-68	5	Łuka	2							X		X		
66	31-68	6	Łuka	3							X				
67	31-68	7	Łuka	4							X				
68	31-68	8	Łuka	5							X	X			
69	31-68	9	Łuka	6							X	O			
70	30-68	19	Orzeszki	I								X			
71	30-68	20	Orzeszki	II								X			
72	31-68	1	Radostowo	1		X									N
73	31-68	2	Radostowo	2		X									N
74	31-68	13	Radostowo	3							O	O	X		
75	30-69	2	Rozogi	1				C							
76	30-69	13	Rozogi	II							X	X			
77	30-69	14	Rozogi	3	X		X			X					
78	31-69	39	Rozogi	4	X			X							
79	31-69	40	Rozogi	5	X			X							
80	31-69	41	Rozogi	6	X			X							
81	30-69	10	Wilamowo Kolonia	1		X									
82	30-69	11	Wilamowo Kolonia	2		X									
83	30-69	12	Wilamowo-Kolonia	III	X		X			O					
84	30-69	4	Wilamowo	1	X		X			X					
85	30-69	5	Wilamowo	2	X			X			X				
86	30-69	6	Wilamowo	3							X				

87	30-69	7	Wilamowo	4		X									
88	30-69	8	Wilamowo	5							O				
89	30-69	9	Wilamowo	6						X	O				
90	31-69	16	Wujaki	1								X			
91	31-69	17	Wujaki	2	X										
92	31-69	18	Wujaki	3	X										
93	29-68	25	Występ	1	X										N
94	29-68	26	Występ	2	X										N
95	30-69	3	Występ Kolonia	1	X			X							
96	31-69	8	Zagórcze	1	X+O		X	X							
97	31-69	9	Zagórcze	2	X							X			
98	31-69	15	Zagórcze	8			X			X					
99	31-69	37	Zawojki	1	X										
100	31-69	38	Zawojki	2	X			X							

Objaśnienia: X- ślady osadnictwa; O-osada; C-cmentarz; litera N oznacza, że stanowisko znane jest z materiałów archiwalnych i nie znana jest lokalizacja stanowiska na mapie.

9.4 Strefy ochrony konserwatorskiej

Na terenie gminy Rozogi obowiązuje jeden miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego, obejmujący miejscowość Rozogi. W planie tym nie wyznaczono stref ochrony konserwatorskiej. Propozycje utworzenia stref ochrony konserwatorskiej umieszczono w części II studium.

9.5 Strefy ochronne ujęć wody

Na terenie gminy Rozogi 5 gminnych ujęć wody posiada strefy ochrony bezpośredniej. Są to strefy w:

- Dąbrowach,
- Rozogach,
- Spalinach Wielkich (punkt czerpalny),
- Farynach,
- Łuce.

Brak jest wyznaczonych stref ochrony pośredniej.

9.6 Obszar specjalnej ochrony ptaków Puszcza Piska

Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2004 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 utworzony został obszar specjalnej ochrony ptaków (OSOP) Natura 2000 Puszcza Piska (kod PLB280008). Obecnie podstawę prawną funkcjonowania OSOP Puszcza Piska stanowi Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków. Obszar ten obejmuje obecnie 172 802,21 ha, z czego 6 434,6 ha (3,7%) znajduje się na terenie gminy Rozogi. OSOP Puszcza Piska obejmuje zatem niemal 29% powierzchni gminy. Południowa granica OSOP biegnie drogą krajową nr 53 od granicy z gminą Świętajno omijając wieś Występ, dalej do Rozóg, a następnie drogą powiatową nr 1520N z Rozóg przez Kwiatuszki Wielkie i Kowalik do granicy z gminą Pisz. Poza tym w OSOP leżą trzy niewielkie fragmenty lasów na zachodzie gminy w okolicach Radostowa oraz Kielbas. Granice OSOP Puszcza Piska przedstawiono na Mapie 1.

Plan zadań ochronnych dla obszaru PLB280008 Puszcza Piska jest w końcowej fazie opracowania, w związku z czym obowiązują na jego terenie przepisy powszechne, które w istocie nakazują ocenę wszelkich przedsięwzięć pod kątem ich oddziaływania na przedmioty ochrony w danym obszarze Natura 2000 oraz unikanie wszelkich przedsięwzięć mogących pogorszyć stan zachowania przedmiotów ochrony.

Według Standardowego Formularza Danych (aktualizacja 2015-11) dla OSOP Puszcza Piska w obszarze tym występują 52 gatunki ptaków objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/43/EWG. Są to:

A298 – Trzciniak
A223 – Włochatka
A229 – Zimorodek
A052 – Cyraneczka
A255 – Świergotek polny
A089 – Orlik krzykliwy
A104 – Jarząbek zwyczajny
A021 – Bąk
A215 – Puchacz
A067 – Gągoł
A224 – Lelek
A197 – Rybitwa czarna
A031 – Bocian biały
A030 – Bocian czarny
A081 – Błotniak stawowy
A084 – Błotniak Łąkowy
A207 – Siniak
A122 – Derkacz
A036 – Łabędź niemy
A239 – Dzięcioł białogrzbiety
A238 – Dzięcioł średni
A236 – Dzięcioł czarny
A379 – Ortolan
A099 – Kobuz
A321 – Mucholówka białoszyja
A320 – Mucholówka mała
A153 – Kszyk
A217 – Sóweczka
A127 – Żuraw zwyczajny
A075 – Bielik
A022 – Bączek
A338 – Gąsiorek
A179 – Mewa śmieszka
A246 – Lerka
A270 – Słownik szary
A272 – Podróżniczek
A070 – Nurogęs
A073 – Kania czarna
A074 – Kania ruda
A058 – Helmiatka zwyczajna
A094 – Rybołów
A072 – Trzmielojad
A391 – Kormoran zwyczajny
A234 – Dzięcioł zielonosiwy
A005 – Perkoz dwuczuby
A120 – Zielonka
A119 – Kropiatka

A193 – Rybitwa rzeczna
A307 – Jarzębatka
A409 – Cietrzew
A165 – Samotnik
A142 – Czajka

Jedynie część tych gatunków występuje na terenie gminy.

W obszarach Natura 2000 obowiązują odrębne zasady uzgadniania inwestycji i oceny oddziaływania przedsięwzięć na środowisko.

9.7 Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Piska

Obszar o znaczeniu wspólnotowym (OZW) Natura 2000 Ostoja Piska (kod PLH280048) znajduje się w wykazie terenów mających znaczenie dla Wspólnoty, przyjętym Decyzją Wykonawczą Komisji z dnia 16 listopada 2012 r. OZW obejmuje obszar 57 826,61 ha, z czego 1 629,3 ha (2,8%) znajduje się na terenie gminy Rozogi. OZW Ostoja Piska obejmuje ok. 7% powierzchni gminy na wschód i północ od Faryn i Kowalika. Granica OZW w gminie Rozogi biegnie od granicy z gminą Pisz drogą powiatową 1520N do Kowalika, następnie drogą gminną 199015N do Faryn, skrajem lasu na wschód od Faryn i wreszcie drogą gminną 199014N do granicy z gminą Świętajno. Granicę OZW Ostoja Piska przedstawiono na Mapie 1.

Plan zadań ochronnych dla obszaru PLH280048 jest w końcowej fazie opracowania.

Na podstawie SDF (aktualizacja 2016-12) na terenie obszaru występują następujące chronione siedliska:

3140 - twardowodne oligo- i mezotroficzne zbiorniki. z podwodnymi łakami ramienic Charetea.
3150 - starorzecza i naturalne eutroficzne zbiorniki wodne. ze zbiorowiskami z Nympheion, Potamion.
3160 - naturalne, dystroficzne zbiorniki wodne.
6120 - ciepłolubne, śródlądowe murawy napiaskowe
6210 – murawy kserotermiczne
6410 – zmiennowilgotne łąki trzęślicowe (Molinion)
6510 – niżowe i górskie świeże łąki użytkowane ekstensywnie
7110 – torfowiska wysokie z roślinnością torfotwórczą
7140 – torfowiska przejściowe i trzęsawiska
7150 – obniżenia na podłożu torfowym z roślinnością ze związku Rhynchosporion
7210 – torfowiska nakredowe
91D0 – bory i lasy bagienne
91E0 – łągi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe
91F0 – łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe
91I0 – dąbrowy ciepłolubne

9.8 Pomniki przyrody

Na terenie gminy Rozogi występuje 13 pomników przyrody (tabela poniżej, Mapa 1).

Tabela 26. Wykaz pomników przyrody na terenie gminy Rozogi

Lp	nr rej.	nr zarządzenia/data	Dz.U.	oddz	położenie	rodzaj	obwód	h [m]	stan
1		Rozp. Nr. 8/95, 06.12.1995, Wojewody Ostrołęckiego	Dz. Urz. Woj. 1995r.	289a	Gmina Rozogi, leśnictwo Klon	Db.	450cm	27	bdb
2	954	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj.. 27.10.1999r.	219g	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Uleńka"	350cm	32	db
3	952	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	252b	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Bodzio"	405cm	30	db
4	951	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	247b	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Perun"	410cm	35	uszkodzony przez grzyby
5	950	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	209b	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Krzyś"	405cm	30	drzewo z dziuplami, owocniki grzybów
6	949	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	218d	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Czarny"	450cm	30	db
7	948	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	246h	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Wichoś"	393cm	35	db
8	947	Rozp. Nr 123 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 26.10.1999r.	Dz. Urz. Woj..27.10.1999r.	213c	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Db "Zdzisław"	390cm	35	bdb
9	1158	Rozp. Nr 17 Wojewody Warmińsko-Mazurskiego z dnia 03.09.2004r.	Dz. Urz. Woj. Nr 167 poz. 2061 z 2004r.r.	219g	Gmina Rozogi, leśnictwo Kopytko	Grupa dębów (4szt.) im. Lecha Sokołowskiego	360cm, 250cm, 275cm, 320cm	30, 29, 28, 31	bdb
10		Uchwała nr XLIX/242/10 Rady Gminy Rozogi z dnia 29.10.2010r.	Dz. Urz. Woj. Nr 193 poz. 2461 z 2010r.		dz. Nr 2289, obręb Klon	Db "Kurp"	400cm		
11		Uchwała nr XLIX/243/10 Rady Gminy Rozogi z dnia 29.10.2010r.	Dz. Urz. Woj. Nr 193 poz. 2462 z 2010r.		dz. Nr 2286, obręb Klon	Db "Mazur"	400cm		
12		Uchwała nr XLIX/244/10 Rady Gminy Rozogi z dnia 29.10.2010r.	Dz. Urz. Woj. Nr 193 poz. 2463 z 2010r.		dz. Nr 2289, obręb Klon	Db "Szymon"	380cm		

13	Uchwała nr XLIX/245/10 Rady Gminy Rozogi z dnia 29.10.2010r.	Dz. Urz. Woj. Nr 193 poz. 2464 z 2010r.	dz. Nr 2153, obręb Spaliny Małe	Db "Galind"	380cm		
----	--	---	---------------------------------	-------------	-------	--	--

9.9 Użytki ekologiczne

Na terenie gminy Rozogi nie ma wyznaczonych użytków ekologicznych.

9.10 Lasy ochronne

Na terenie nadleśnictwa Spychowo, w gminie Rozogi, wyznaczono lasy ochronne o powierzchni ok. 874 ha. Są to lasy pełniące funkcje wodochronne, których rozmieszczenie odpowiada w przybliżeniu rozmieszczeniu siedlisk wilgotnych, bagiennych, olsowych i łęgowych (Mapa 1).

10. OBSZARY NATURALNYCH ZAGROŻEŃ GEOLOGICZNYCH

Na terenie gminy nie stwierdzono występowania naturalnych zagrożeń geologicznych, jeżeli nie liczyć procesów erozyjnych w meandrującym korycie rzeki Rozogi.

11. UDUKUMENTOWANE ZŁOŻA KOPALIN I ZASOBY WÓD PODZIEMNYCH

11.1 Złoża kopalin

Według rejestru prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny, na terenie gminy położonych jest 11 złóż kruszyw naturalnych (Mapa 1). Są to złoża:

Tabela 27 . Złoża kopalin naturalnych na terenie gminy Rozogi.

Lp	Nazwa	Rodzaj surowca	Rok opracowania	Organ zatwierdzający/przyjmujący dokumentację	Znak decyzji zatwierdzającej	Data decyzji zatwierdzającej	Zasoby bilansowe złoża (tys. ton)	Powierzchnia złoża (ha)
1	KLON 6	kruszywo naturalne	2011	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ-GW.7427.12.2011	21.03.2011	1002,46	2,6
2	KLON I	kruszywo naturalne	2009	Starosta Szczycieński	Roś.7650-5/09	03.11.2009	353,128	1,99
3	KLON V	kruszywo naturalne	2009	Starosta Szczycieński	Roś.7650-3/09	28.09.2009	295,089	1,98
4	WYSTĘP	kruszywo naturalne	2008	Starosta Szczycieński	Roś.7520-49/07-10/08	12.03.2008	442,39	1,88
5	KLON 4	kruszywo naturalne	2008	Starosta Szczycieński	Roś.7650-29/07	08.01.2008	608,64	1,92
6	KLON 3	kruszywo naturalne	2008	Starosta Szczycieński	Roś.7560-28/07	08.01.2008	140,88	1,23
7	KLON	kruszywo naturalne	2005	Wojewoda Warmińsko-Mazurski	ŚR.II.7414/19/05	17.11.2005	1021,13	41,6

Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Rozogi
Część I: Uwarunkowania zagospodarowania przestrzennego

8	KLON II	kruszywo naturalne	1998	Wojewoda Ostrołęcki	RiOŚ.IV.7514-21/98	28.12.1998	1143,14	3,3
9	KLON IX	kruszywo naturalne	2013	Starosta Szczycieński	Roś.7528.5.2013	25.09.2013	420,79	1,99
10	KLON VIII	kruszywo naturalne	2013	Starosta Szczycieński	Roś.7528.3.2013	29.05.2013	401,59	1,96
11	KLON VII	kruszywo naturalne	2012	Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	OŚ-GW.7427.15.2012	04.04.2012	859,72	3,24

Złoże KLON 1A zatwierdzone decyzją Wojewody Ostrołęckiego GT.VIII-8513/3/82 z dnia 14.05.1982r. nie zostało ujęte w powyższym zestawieniu, ponieważ obszar obejmujący to złoże został zrekultywowany w kierunku leśnym i jest to obecnie działka nr 2262/4 o pow. 5,81ha będąca własnością Skarbu Państwa – Lasy Państwowe. Zakończenie rekultywacji tego obszaru zatwierdzono decyzją Starosty Szczycieńskiego Gg6018-91/10 z dnia 24 czerwca 2010.

11.2. Wody wglębne.

Wody podziemne stanowią główne źródło zaopatrzenia mieszkańców gminy Rozogi w wodę zdatną do celów pitnych i dla potrzeb gospodarczych. Występowanie wód na obszarze gminy stwierdzono w warstwach wodonośnych trzeciorzędowych i czwartorzędowych, które zostały rozpoznane do głębokości ponad 70 m.

Z reguły, główny użytkowy poziom wodonośny wód podziemnych o miąższości do kilkudziesięciu metrów, występuje pod niewielkim przykryciem glin zwałowych.

Wydajność potencjalna studni wierconych na terenie gminy jest zróżnicowana i waha się w granicach 10-120m³/h. Obszary o największej wydajności znajdują się w północnej i środkowej części gminy, gdzie szacuje się ją na 70-120 m³/h.

Główny użytkowy poziom wodonośny występuje w utworach czwartorzędowych. Jedynie na południowy wschód od Rozóg poziom użytkowy występuje w utworach trzeciorzędowych.

Na terenie gminy dominują obszary o średniej i niskiej odporności poziomu głównego, co za tym idzie o średnim i wysokim stopniu zagrożenia wód podziemnych. Jedyny teren o wysokiej odporności znajduje się na południowy wschód od Rozóg.

Jakość wód podziemnych na prawie całym obszarze gminy jest dobra, jedynie w okolicach Spalin Wielkich i Występu jest średnia ze względu na podwyższoną zawartość Fe, Mn oraz NH₄

Cała środkowa i północna część gminy położona jest na obszarze Głównego Zbiornika Wód Podziemnych (GZWP 216) Sandr Kurpie.

Zbiornik wód podziemnych Sandr Kurpie GZWP nr 216 zbudowany jest z czwartorzędowych utworów sandrowych, wchodzących na północy w skład Równiny Mazurskiej i na południu w skład Równiny Kurpiowskiej.

Zbiornik obejmuje południowo-zachodnią część zlewni Wielkich Jezior Mazurskich oraz część prawobrzeżnej zlewni rz. Pisy i rz. Rozogi.

Obszar zbiornika objęty szczególną ochroną ma powierzchnię 1 177,6 km², w tym:

- strefy ochronne w obrębie zbiornika o łącznej powierzchni 1 120 km²
- strefę ochronną zasilania zbiornika o powierzchni 57,6 km²

Użytkowy poziom wodonośny na przeważającej części zbiornika (69,6%)

charakteryzuje się dużą podatnością na zanieczyszczenia ze względu na brak lub małą izolację.

12. TERENY GÓRNICZE WYZNACZONE NA PODSTAWIE PRZEPISÓW ODRĘBNYCH

Według rejestru prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny, na terenie gminy położonych jest 23 terenów górniczych i obszarów górniczych (Mapa 1). Są to następujące tereny:

Tabela 28. Tereny górnicze i obszary górnicze w gminie Rozogi.

Lp.	Nazwa	TYP	Nr w rejestrze	Status	Położenie	Złoże
1	Klon	TG	10-14/3/180	zniesiony		Klon
2	Klon II	TG	nie rejestrowany	aktualny	Klon, dz. Nr 251/1,251/2	Klon II
3	Klon 4	OG	10-14/4/329	aktualny	Klon, dz. Nr 246	Klon 4
4	Klon 4	TG	10-14/4/329	aktualny	Klon, dz. Nr 246	Klon 4
5	Klon	OG	10-14/3/180	zniesiony		Klon
6	Klon II - Pole A	OG	10-14/3/193/a	aktualny	Klon, dz. Nr 251/1,251/2	Klon II
7	Klon VII	TG	10-14/4/395	aktualny	Klon, dz. Nr 435/4, 437/2, 439/4	Klon VII
8	Klon VII	OG	10-14/4/395	aktualny	Klon, dz. Nr 435/4, 437/2, 439/4	Klon VII
9	Występ	TG	10-14/5/406	aktualny	Występ, dz. Nr 81/5	Występ
10	Występ	OG	10-14/5/406	aktualny	Występ, dz. Nr 81/5	Występ
11	Klon II - Pole B	OG	10-14/3/193/b	aktualny	Klon, dz. Nr 251/2	Klon II
12	Klon V	TG	10-14/5/411	aktualny	Klon, działki nr 251/1,251/2, 254, 255	Klon V
13	Klon V	OG	10-14/5/411	aktualny	Klon, działki nr 251/1,251/2, 254, 255	Klon V
14	Klon VIII	TG	10-14/5/450	aktualny	Klon - dz.271	Klon VIII
15	Klon VIII	OG	10-14/5/450	aktualny	Klon - dz.271	Klon VIII
16	Klon 6	TG	10-14/4/316	aktualny	Klon, działka nr 264	Klon 6
17	Klon 6	OG	10-14/4/316	aktualny	Klon, działka nr 264	Klon 6
18	Klon I/1	TG	10-14/3/154a	aktualny	Klon, działka nr 256	Klon I
19	Klon I/1	OG	10-14/3/154a	aktualny	Klon, działka nr 256	Klon I
20	Klon I	TG	10-14/3/154	zniesiony	Klon, dz. Nr 256	Klon
21	Klon I	OG	10-14/3/154	zniesiony	Klon, dz. Nr 256	Klon
22	Klon IX	TG	10-14/5/480	aktualny	Klon, dz. nr 272	Klon IX
23	Klon IX	OG	10-14/5/480	aktualny	Klon, dz. nr 272	Klon IX

13. SYSTEMY KOMUNIKACJI I INFRASTRUKTURY TECHNICZNEJ

13.1 Drogi

Przebieg istniejących dróg publicznych w granicach gminy przedstawia Mapa 1.

Istniejący podstawowy układ drogowy gminy składa się z ok. 163,1 km dróg publicznych, w tym:

- 25,2 km dróg krajowych
- 77,7 km dróg powiatowych
- 60,2 km dróg gminnych.

W tabelach poniżej podano zbiorcze zestawienie dróg w gminie Rozogi.

Tabela 29. Drogi krajowe na terenie gminy Rozogi

Lp	Numer	Nazwa drogi	Długość drogi w gminie
1	53	Olsztyn - Ostrołęka	17,9
2	59	Giżycko - Rozogi	7,3

Tabela 30. Drogi powiatowe na terenie gminy Rozogi.

Lp	Numer	Przebieg	długość
1	1512N	Wielbark - Zieleniec - Rozogi	19,9
2	1514N	Księży Lasek - gr. woj.	3,8
3	1516N	Klon-Wujaki-Dąbrowy	10,9
4	1518N	Kokoszki-Faryny-Karwica-Krzyże	5,2
5	1520N	Rozogi-Kowalik-Ciesina	8,6
6	1522N	Rozogi-Spaliny-Turośl-dr.58	13,6
7	1524N	Dąbrowy-gr. woj.	5,3
8	1652N	Kowalik-dr. 1522N	2,0
9	1661N	dr. 1522-gr. woj.	1,2
10	1667N	dr. 53 -Lipowiec-dr. 1512N	1,8
11	1681N	dr. 58 - Kolonia-dr. 1518N	5,4

Tabela 31. Drogi gminne na terenie gminy Rozogi

Lp	Numer	Nazwa	Nawierzchnia	Długość
1	199001N	gr. gm. – Kielbasy – dr. pow. 1512N (Radostowo)	gruntowa bitum. – 1,8	2,55
2	199002N	gr. gm. – Orzeszki	gruntowa – 0,46 bitumiczna – 1,12	1,58
3	199003N	Suchorowiec – dr. gm. 199004N	gruntowa	0,69
4	199004N	Księży Lasek – gr. gm.	bitum. – 0,5 gruntowa – 2,29	2,79
5	199005N	dr. pow. 1516N – Klon kol. – Księży Lasek kol. – dr. pow. 1514N	żwirowa	3,4
6	199006N	gr. gm. – Kilimany – Klon	bitumiczna	4,4
7	199007N	dr. kraj. 53 – Klon	gruntowa	4,75
8	199008N	dr. kraj. 53 – Wilamowo	bitumiczna	1,59
9	199009N	Klon – Zawojki – dr. pow. 1516N (Dąbrowy)	bitum. – 2,43 grunt. – 2,86	5,3
10	199010N	Rozogi, ul. Ks. Kardynała Wyszyńskiego – dr. gm.199009N	bitumiczna	4,3
11	199011N	dr. pow. 1516N – dr. kraj. nr 53	bitumiczna	2,44
12	199012N	Kokoszki – Wilamowo kol. – dr. 199013N	gruntowa	3,7

13	199013N	dr. kraj. 53 – Wilamowo kol. – dr. kraj. nr 59 (Lipniak)	żwir – 1,1 grunt. – 2,3	3,4
14	199014N	gr. gm. – Faryny	bruk – 0,48 grunt. – 1,88	2,36
15	199015N	Faryny – Kowalik	gruntowa	5,4
16	199016N	Rozogi ul. Kolejowa	bitumiczna	0,66
17	199017N	Dąbrowy – dr. gm. 199020N (Dąbrowy Kol.)	bitumiczna	2,71
18	199018N	Kwiatuszki Wielkie – Spaliny Wielkie	bitumiczna	1,62
19	199019N	dr. pow. 1522N (Spaliny Wlk.) – dr. pow. 1524N (Antonia)	gruntowa	1,59
20	199020N	dr. pow. 1524N – Dąbrowy kol. – gr. woj.	bitumiczna	3,18

Gęstość sieci dróg o nawierzchni utwardzonej wynosi 72 km/100km² (wg danych GUS analogiczny wskaźnik dla Polski to 80,7 km²/100km²). Biorąc pod uwagę gęstość zaludnienia i strukturę zabudowy sieć dróg w gminie należy uznać za generalnie wystarczającą z punktu widzenia potrzeb lokalnych. Stan techniczny dróg gminnych poprawia się każdego roku. Wydatki na remonty i modernizacje dróg są najważniejszą pozycją w gminnym Wieloletnim Planie Inwestycyjnym.

Z powodu transportu tranzytowego ruch kołowy na terenie gminy jest duży. Najbardziej obciążona jest droga nr 53 (Olsztyn-Ostrołęka) stanowiąca jedno z trzech połączeń województwa z Mazowszem. Drogi powiatowe i gminne charakteryzują się zdecydowanie mniejszym natężeniem ruchu. Należy zauważyć, że wzrasta natężenie ruchu na drodze powiatowej do Wielbark i m-ści Kowalik.

13.2 Zaopatrzenie w wodę.

Na terenie gminy występują korzystne warunki hydrogeologiczne. Obszar gminy znajduje się w obrębie Głównego Zbiornika Wód Podziemnych. Dla celów pitnych woda jest pobierana z głęboko zalegających pokładów wodonośnych. Występuje ona w utworach czwartorzędowych wykształconych w postaci piasków ze żwirem przechodzących w piaski drobne z występującymi między nimi wkładkami glin zwałowych. Ujmowane wody w większości studni zawierają związki żelaza i manganu. Muszą więc być poddane procesowi uzdatniania.

Łącznie na terenie gminy eksploatowanych jest 9 studni głębinowych oraz 185km sieci wodociągowej, z których zaopatrywanych w wodę jest około 99,7% mieszkańców. Pozostali mieszkańcy gminy zaopatrują się w wodę z indywidualnych przydomowych studni kopanych lub wierconych do głębokości pierwszego poziomu wodonośnego.

Eksploatacją wodociągów zbiorowych zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach.

Tabela 32. Studnie głębinowe na terenie gminy Rozogi.

Lp.	Miejscowość	Ilość studni [sz.]	Głębokość studni [m]	Długość sieci wodociągowej	Wydajność ujęcia [m ³ /h]	Miejscowości obsługiwane
1	Rozogi	2	54 54	114,9	80 80	Rozogi, Wilamowo, Klon, Kwiatuszki Wielkie, Kowalik, Spaliny Wielkie, Antonia, Zawojki, Orzeszki, Nowy Suchoros, Kielbasy,

						Radostowo, Kilimany, Wujaki
2	Dąbrowy	2	44 44	23,8	24 27	Dąbrowy
3	Faryny	2	50 52	26,5	44 38	Faryny, Występ, Kokoszki, Wysoki Grąd, Borki Roz., Długi Borek, Lipniak,
4	Łuka	1	75	19,8	21	Łuka, Kieży Lasek, Suchorowiec
5	Spaliny Wielkie	2	59,5 65	-	23 23	- Spaliny Wielkie (punkt czerpalny)

13.3 Odprowadzenie ścieków

Na terenie gminy wytwarzane są ścieki komunalne (gospodarczo – bytowe). W chwili obecnej w Rozogach funkcjonuje oczyszczalnia ścieków o przepustowości 300 m³/dobę (niespełna 2000 RLM). Do oczyszczalni przyłączone są, za pomocą sieci kanalizacji sanitarnej o długości 16,6 km, miejscowości Rozogi oraz Wilamowo. Łącznie do sieci kanalizacyjnej podłączonych jest 378 gospodarstw domowych.

Proces technologiczny prowadzony jest w oparciu o technologię osadu czynnego. Ścieki po przejściu przez oczyszczalnię mechaniczną kierowane są do komory defosfatacji, denitryfikacji i następnie do komory nityfikacji i dalej do osadnika wtórnego.

Kanalizacja sanitarna wybudowana została w latach dziewięćdziesiątych dwudziestego wieku, a oczyszczalnia ścieków przeszła gruntowną modernizację w roku 2003. Oczyszczone ścieki odprowadzane są do rzeki Rozogi. Parametry ścieków oczyszczonych spełniają wymogi pozwolenia wodnoprawnego i nie przekraczają wartości:

- pH - 6,5 – 9,0
- BZT₅ - 30 mgO₂/l
- ChZT - 150 mgO₂/l
- zawiesina ogólna - 50 mg/l

Na pozostałej części gminy realizowany jest program budowy oczyszczalni indywidualnych. Do chwili obecnej zrealizowano budowę przydomowych biologicznych oczyszczalni ścieków w 191 gospodarstwach. Eksploatacją urządzeń kanalizacyjnych zajmuje się Zakład Gospodarki Komunalnej w Rozogach.

13.4 Gospodarka odpadami

Na składowisku odpadów w Rozogach (Rozogi Kolonia) z dniem 31 grudnia 2009r. zaprzestano składowania odpadów. Gmina posiadała składowisko od 1992r o powierzchni ogólnej 1,53ha.

Na terenie gminy Rozogi obowiązuje Plan gospodarki odpadami dla województwa warmińsko-mazurskiego na lata 2011-2016- Region Centralny. Zagospodarowaniem odpadów komunalnych na terenie Regionu Centralnego zajmują się podmioty: Olsztyński Zakład Komunalny Sp. z o.o. w Olsztynie oraz Zakład Gospodarki Odpadami Sp. z o.o. w Bartoszycach. .

13.5 Elektroenergetyka

Gmina Rozogi zasilana jest przez liniami średniego napięcia 15 kV z GPZ Myszyniec. Większość linii niskiego napięcia pracuje w układzie pierścieniowym otwartym, z możliwością przełączenia na zasilanie rezerwowe w przypadku awarii w stacji transformatorowej. W ogromnej większości linie średniego napięcia na terenie gminy

są prowadzone jako napowietrzne. Stacje transformatorowe 15/0,4 kV są głównie słupowe, zasilane promieniowo odgałęzieniami napowietrznymi od linii głównych 15 kV. Stan sieci SN 15 kV zabezpiecza aktualne potrzeby energetyczne gminy.

13.6 Gazownictwo

W gminie Rozogi nie ma istniejących sieci gazu ziemnego. Według Planu zagospodarowania przestrzennego województwa Warmińsko-Mazurskiego uchwalonego Uchwałą Nr VII/164/15 z dnia 27 maja 2015r. gazyfikacja gminy Rozogi nie jest planowana.

13.7 Ciepłownictwo

Zabezpieczenie potrzeb cieplnych w gospodarce komunalnej (ogrzewanie budynków, ciepła woda użytkowa) zapewniają w większości indywidualne źródła ciepła.

Większość budynków mieszkalnych korzysta z indywidualnych źródeł ciepła, opalanych najczęściej węglem, drewnem lub olejem opałowym. Wszystkie stare budynki wymagają zabiegów termoizolacyjnych i wymiany stolarki okiennej. Problemem jest znaczny udział mieszkań nie posiadających centralnego ogrzewania (blisko połowa.).

Istniejący, rozproszony system zaopatrzenia w ciepło jest adekwatny w świetle znacznego rozproszenia zabudowy. System ten należy jednak udoskonalać poprzez upowszechnianie centralnego ogrzewania i wysokosprawnych kotłów, a także termomodernizację budynków i wykorzystanie technologii korzystających częściowo lub w całości z odnawialnych źródeł energii (kotły na biomasę, panele słoneczne, pompy ciepła).

13.8 Telekomunikacja

W ostatnich latach nastąpił dynamiczny rozwój telefonii, przede wszystkim komórkowej, co ułatwiło dostępność do usług telekomunikacyjnych na terenie gminy. Na dzień dzisiejszy określa się, że dostęp do usług telekomunikacyjnych posiada 90% mieszkańców gminy Rozogi

14. ZADANIA SŁUŻĄCE REALIZACJI PONADLOKALNYCH CELÓW PUBLICZNYCH

Planowanymi zadaniami służącymi realizacji ponadlokalnych celów publicznych są :

- przebudowa drogi krajowej nr 53 Olsztyn – Szczytno – Ostrołęka do parametrów klasy GP
- przebudowa drogi powiatowej 1518N Kokoszki – Karwica do parametrów klasy Z

15. OCHRONA PRZECIWPOWODZIOWA

Według danych Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie, obszarem narażonym na zalew jest dolina rzeki Rozogi oraz Szkwy (Mapa 1). Tereny zalewowe zostały wyznaczone w „Studium dla potrzeb planów ochrony przeciwpowodziowej – Etap II dla rzeki Rozogi”. RZGW nie sporządził dotychczas map zasięgu zalewu dla pozostałych dolin rzecznych w granicach gminy.

Z obserwacji terenowych przeprowadzonych w ramach prac nad niniejszym studium wynika, że poza Rozogą także w wielu innych miejscach gminy występują regularne zalewy wiosenne (Mapa 1). Z dużym ryzykiem podtopień np. piwnic należy się liczyć

w zasadzie wszędzie tam, gdzie w dolinach rzecznych występują gleby hydrogeniczne (torfowe, murszowe, mułowo-torfowe, itp.).

Coraz częstszą przyczyną lokalnych podtopień są tamy budowane przez bobry.

Na terenie gminy Rozogi nie ma obiektów inżynierskich służących ochronie przeciwpowodziowej (wały przeciwpowodziowe, zbiorniki retencyjne itp.).